PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 168 KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 22, 1937, TORONTO, ONTARIO METAI VI

PREMJERAS HEPBURNAS NORI PAKENKTI UNIJOMS

Sako Patvarkys, Kad Tik Laisniuotom Unijom Bus Leista Rinkti Mokesnius

Net Liberalinė Spauda Hepburno Užsimojimus Lygina Prie Hitlerio ir Mussolinio

REIKALINGA SKELBTI KOVĄ HEPBURNO DIKTATŪRAI

Toronto, Balandžio 20.—Ontarijos provincijos premjeras ponas Hepburnas kas kart vis griežčiau ir griežčiau išstoja prieš unijinį darbininkų judėjimą Ontarijos provincijoj. Paskutiniuoju laiku pradėjo svaidyti fašistiniais grumojimais.

"Leiskite man pasakyti Lewis'ui ir jo šaikai čionai ir dabar, kad jie niekad nepalies šiaurinės Ontarijos mainų savo ereliškais nagais, kol aš būsiu premjeru," jis vakar pareiškė.

Girdi, Lewis ir jo organizatoriai daugiau nieko nenorį, kaip tik išrinkti duokles iš darbininkų. O kad tam galą padaryti, jis sako, reikalinga patvarkyti, kad nei viena unija negalėtų rinkti narinių duoklių be leidimo iš provincinės valdžios.

Kartu su tuo, ką jis atliko sąrišyje su Oshawos darbininkų streiku, šis jo grumojimas rodo, kad jis pasirengęs visas savo jėgas panaudoti, kad tik sudaužyti unijas, kurios organizuojamos Ontarijos provincijos mainose ir kitose industrijose.

Net liberalinė spauda priversta pasmerkti Hepburną, kaipo liaudies ir demokratijos priešą. **"Ontarijos žmonės,"** rašo Toronto Daily Star, **"turi atkreipti atydą į tai, ką ponas Hepburnas nori atsiekti darbininkų unijų kontroliavimu visoj provincijoj, o ypatingai plaurėj. Tie, kurie žino, kaip Mussolinio ir Hitlerio diktatūra prasidėjo, žino, kad pirmieji jų žingsniai buvo atėmimas teisėtų darbininkų teisių."**

Star visuomet palaikė Hepburną iki Oshawos streikas iškilo.

Pereitą šeštadienį ponas Hepburnas pabėgo iš konferencijos, kuri jo paties pastangomis buvo sušaukta sutaikymui General Motors savininkų su darbininkų unija. Konferenciją apleido todel, kad unijos advokatas Cohen per telefoną kreipėsi prie UAW prezidento Homer Martin, kuris tuo laiku buvo Oshawoj, nors konferencijoj C.I.O. organizatorius nedalyvavo.

Jis turi sumobilizavęs 400 specialės policijos, kurios nežada paleisti. Ji būsianti naudojama atsitikime streikų.

Ontarijos darbininkai turi kelti protestus prieš mobilizavimą provincialės armijos ir prieš jo grumojimus unijoms, o ypatingai C.I.O. unijoms, kurias darbininkai užgiria kaipo priemonę pagerinimui savo būvio. Reikia reikalauti, kad būtų paleista ta armija ir kad jis laikytų savo rankas toli nuo darbininkų teisių organizuotis į tokias unijas, kokios darbininkams tinka.

NOVA SCOTIA VALDŽIA PRIPAŽINO C.I.O.

Halifax, Balandžio 21.—United Mine Workers of America unija Nova Scotia provincijoj turi 12,000 narių. Ji yra suspenduota, nes remia C.I.O., nes U.M.W.A. unijos prezidentu yra pats J. L. Lewis.

Provincialė valdžia šią uniją skaito teisėta organizacija.

Toronto, Balandžio 21.—Fellowship for a Christian Social Order vakar sušauktame mitinge Queens parke dalyvavo virš 5,000 žmonių. Bažnytiniai ir kiti kalbėtojai kartu su susirinkusiais pasmerkė Hepburno grumojimus unijoms.

$256,000,000 INCO PELNO IŠVEŽTA UŽSIENIN

Sudbury, Balandžio 19.—Apskaičiuojama, kad INCO iki kovo mėn. pabaigos gavo gryno pelno $320,892,642. Iš šios sumos užsienio kapitalistai pasiėmė $256,714,114.

Matote, nikelio kasėjų prakaitas plaukia į užsienį.

Hepburnas, kuris sako, kad jis neleis C.I.O. į mainas, gina užsienio kapitalistus, kurie sunkia kapitalą iš Kanados.

General Motors Streikas Oshawoj Tęsiasi

Oshawa, Balandžio 20.—General Motors darbininkų streikas tęsiasi, nes Hepburnas, Ontarijos premjeras, atsisako pripažinti C.I.O. teises vadovauti Ontarijos darbininkams.

Streikieriai laikosi gerai. Vakar įvyko streikierių mitingas, kuriame dalyvavo virš 3,000 streikierių. Visi vienbalsiai atmetė miesto majoro ir kompanijos sąlygas užbaigimui streiko, nes tos sąlygos nepatenkino streikierių reikalavimų. Susirinkusieji pareiškė pasitikėjimą C.I.O organizatoriais.

Vėliausiomis žiniomis, kompanija sutinkanti užvesti derybas su streikierių komitetu. Derybos įvyks rytoj.

Montreale Strekuoja 5,000 Sukniasiuvių

Montreal, Balandžio 20.—Pereitos sąvaitės pabaigoj sustreikavo virš 5,000 Montrealo sukniasiuvių ir kovingai laikosi.

Samdytojai, matydami, kad streikieriai gerai laikosi, suskilo. Iš šimto samdytojų, 40 sutiko tartis su streikierių atstovais. Pasitarime jie sutiko patenkinti streikierių reikalavimus. Manoma, kad ketvirtadieny 40 nuoš. grįš darban. Dar 15 samdytojų žada tartis.

Laike streiko gauta daug naujų narių į uniją.

K. D. A. L. C. K. Šaukia Ginti Darbininkų Teises

Toronto, Balandžio 21.—Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos Centro Komitetas išleido pareiškimą, kuriame smerkia premjerą Hepburną ir šaukia visuomenę kovon prieš Hepburno pasikėsinimus ant darbininkų teisių.

"Premjero Hepburno atakas ant civilinių teisių mes skaitome atakomis ant visos dominijos darbininkų klasės. Todel visi tikrieji liberalai ir visa darbininkų klasė turi mobilizuotis apgynimui tų civilinių teisių," sako KDAL CK.

KDAL žada duoti visokią pagelbą Oshawos streikieriams ir mobilizuoti mases kovai prieš Hepburno reakciją.

OSHAVOS STREIKIERIAI GAUS PAŠALPĄ IŠ U.A.W.A.

Oshawa, Balandžio 20. — C. H. Millard, UAWA Oshawos lokalo prezidentas, pareiškė, kad UAWA centras atsiunčia pinigų šelpimui streikuojančių General Motors darbininkų.

Hearstinė spauda Ontarijos premjerui: —Cacas, vaikuti! Amerikoniškai tetai ir dėdei tavo žaislai labai patinka.

Anglijos Angliakasiai Nubalsavo Streikuoti

Londonas, Balandžio 20.—Balandžio 15 ir 16 dienomis įvyko Anglijos ir Valijos (Wales) angliakasių balsavimai, per kuriuos 444,546 angliakasiai pasisakė už streiką, o 61,445 prieš streiką.

Balandžio 30 dieną Londone susirinks angliakasių atstovai aptarimui laiko del streiko iššaukimo.

Angliakasiai į streiką eina todel, kad samdytojai atsisako tartis su angliakasių unija.

800 angliakasių Harworth mainoj streikuoja ir nežada grįžti darban, kol kompanija pasirašys sutartį.

TORONTO ARTISTAI IŠĖJO Į STREIKĄ

Toronto, Balandžio 20.—Septyniosdešimt penki komerciniai artistai šešiose šapose sustreikavo, kadangi samdytojai atsisakė patenkinti jų unijos reikalavimus.

Toronto Miesto Metalistai Stoja į Uniją

Toronto, Balandžio 19.—Dick Steel, savanoris C.I.O. organizatorius, pareiškė, kad iki vidurvasario 7,000 metalistų Toronte bus organizuoti šimtu nuošimčių.

Plieno industrijos darbininkai pilnai pasitiki C.I.O. ir visai nekreipia atydos į tai, kad Hepburnas pasirengęs naudoti armiją prieš C.I.O. unijas.

Metalistų unija rengiasi įteikti samdytojams šiuos reikalavimus: $5.00 į dieną minimum; 40 valandų sąvaitę; laiką ir pusę už viršlaikį; pripažinti uniją.

SAKO ISPANIJOJ KOVOJANTI VOKIEČIAI SUKYLA

Biarritz, Francija, Balandžio 20.—Ispanijos valdžios oficialas, dabar lankąsis Bayonne mieste, pareiškė, kad nemažas būrys vokiečių kareivių Vitoria sektoriuje sukilo prieš savo vadus ir atsisakė kovoti prieš baskus.

LAIVAKROVIAI VEDA LABAI SUNKIĄ KOVĄ TORONTE IR KITUR

Toronto, Bal. 20.—Kelios dienos atgal sustreikavo Toronto ir kitų Ontarijos uostų darbininkai — laivakroviai. Streikas labai sunkus, nes atsirado daug skebų, kurie užėmė streikierių vietas. Tačiau laivakroviai uostus pikietuoja ir mano, kad samdytojai bus priversti skaitytis su jais.

Mainų Savininkai Grumoja Mainų Uždarymu

Šiaurinės Ontarijos mainų savininkai grumoja mainų uždarymu, jei C.I.O pradės agituoti už streikus mainose.

"Mes labai priešingi Jonui L. Lewis'ui ir Komitetui Industriniam Organizavimui," pareiškė Gilbert Labine, vienas iš Eldorado aukso mainų savininkų. Jis sako, kad šios mainos būtų uždarytos, jei įvyktų streikas.

McIntyre-Porcupine aukso mainų prezidentas panašiai atsiliepė.

"Aš išvyčiau juos iš Kanados," pareiškė John E. Hammel, vienas iš turtingiausių Kanados mainų savininkų. Visi, kurie tik bus kvaili ir klausys tų raudonųjų, turės prasišalinti. Mes netoleruosime C.I.O. agentų."

"Nei jokiu būdu mes nepripažinsime C.I.O.," pareiškė J. R. Timmins, Holinger Consolidated mainų prezidentas.

Tas rodo, kaip mainų savininkai vienan taškan muša su premjeru Hepburnu. Ponai puola panikon.

Darbininkai kito ir nelaukė. Darbininkai žino, kad laimėti ką nors be kovos negalima.

GENERAL MOTORS IR HEPBURNAS NORI SULAUŽYTI STREIKĄ

Toronto, Balandžio 21.—Vakar Toronto kapitalistinė spauda paskelbė, kad pas Hepburną lankėsi delegacija nuo 1,000 General Motors darbininkų, kurie norį grįžti dirbti. Tačiau General Motors darbininkų organizatoriai pranešė, kad tai tik blofas. Vakar 3,000 dalyvavo mitinge ir atmetė tas sąlygas, kurias siulė Oshawos majoras ir General Motors kompanija.

ŠIAURINĖS ONTARIJOS MAINIERIAI SU OSHAWA

Timmins, Balandžio 19.—Timminso, McIntyre, Kirkland Lake ir Sudburio mainų darbininkų unijos remia Oshawos automobilių darbininkų streiką, sako George Anderson, mainierių organizatorius.

"Mes esame su savo broliais ir sesutėmis Oshawoj iki vieno, iki paskutinio cento, iki paskutinio kvapo," jis sako.

Premjerą Hepburną, jis sako, negalima kitaip vadinti, kaip mažu Mussoliniuku.

Jis 500 mainierių mitingui pareiškė, kad aukso industrijos darbininkų organizavimas eina visu smarkumu. "Mes nenorime streiko," jis pareiškė, "bet jei nebus galima apseiti, streikuosime."

HAMILTONO DARBININKAI RENGIASI PIRMAI GEGUŽĖS

Hamilton, Ont. — Pereitą sąvaitę įvyko konferencija, kurioj buvo atstovai nuo 29 organizacijų, ir nutarė iškilmingai apvaikščioti Pirmą Gegužės.

Demonstracijos prasidės iš dviejų vietų: viena iš Labor Temple ant Catharine street north, o kita iš Steel Workers unijos salės, 911 Barton street east. Demonstracijos prasidės 2 valandą po pietų ir maršuos į Woodlands parką, kur bus didžiulis mitingas.

PUSĖ PLIENO DARBININKŲ HAMILTONE JAU UNIJOJ

Hamilton, Balandžio 20.—M. Montgomery ir Harry Hunter, C.I.O. organizatoriai, pareiškė, kad jau pusė Hamiltono plieno industrijos darbininkų priklauso unijai. Viso plieno industrijoj Hamiltone dirba 7,000 darbininkų. Mažesnių šapų savininkai jau vedą derybas su unija.

Greenas Duoda Įsakymą Išmesti C.I.O. Unijas

Washington, Baandžio 20. — William Green ir kiti Amerikos Darbo Federacijos vadai pradeda griežtą kovą prieš C.I.O. unijas.

J. L. Lewis

Amerikos Darbo Federacij o s centras išleido įsakymą šluoti iš A.D.F. visas C.I.O. unijas ir javienius narius Georgia valstijoj.

Kada reporteriai užklausė, ką jis darys, jei Georgia valstijos unijų taryba atsisakys išmesti Steven Nance valstijos federacijos prezidentą, Greenas atsakė kad visa valstijos federacija bus perorganizuota išmetant iš unijų visus C.I.O. simpatikus (Georgia valstijos unijų federacija afiliuota prie Amerokas Darbo Federacijos).

Wm. Green

Greenas mėto unijas iš ADF po visas Suvienytas Valstijas.

SAKO A.D.F. TARYBA SKYLA C.I.O. UNIJŲ MĖTYMO KLAUSIMU

Washington, Balandžio 21.—Kadangi Amerikos Darbo Federacijos Pildančioji Taryba atidėjo šaukimą specialės konvencijos išmetimui iš Amerikos Darbo Federacijos visų C.I.O. unijų, manoma, kad P.T. nesutarė unijų mėtymo klausimu. Prieš tai kylanti didelė opozicija.

C.I.O. PAGELBĖJO 50,000 TEKSTILIEČIŲ

New York, Balandžio 20. — Sidney Hilman, Tekstilės Darbininkų Organizavimo Komiteto pirmininkas, pranešė, kad jau 50,000 tekstilės darbininkų Suvienytose Valstijose laimėjo savo reikalavimus po C.I.O. vadovybe.

80 firmų pasirašė sutartis su tekstiliečių unija veik be streiko.

KANADOS LIAUDIS ŠIUNČIA MAISTĄ ISPANIJON

Toronto, Balandžio 20.—Pereitą sąvaitę išplaukė iš St. John uosto Hada County su maistu Ispanijos liaudžiai.

Laive randasi 48,000 blekinių pieno ir 100 blekinių daržovių ir kitų vaisių.

Komitetas Ispanijos Demokratijai Ginti praneša, kad aukos nuolatos plaukia ir už jas yra perkamas maistas arba jos pasiunčiamos daktarui Bethune.

Nova Scotia Seimelis Sako Samdytojai Turi Taikintis Su Unijomis

Priimtas Įstatymas Reikalauja Samdytojus Bausti Už Persekiojimą Unijistų

KOMPANIJOS KELIA ALGAS KAD UŽBĖGT UŽ AKIŲ C.I.O.

Halifax, Balandžio 19. — Nova Scotia seimelis priėmė įstatymą, kuris suteikia darbininkams teises organizuotis į unijas ir reikalauja, kad samdytojai tartųsi su unijomis visais darbininkus ir samdytojus liečiančiais reikalais. Be to, įstatymas reikalauja bausti tuos samdytojus, kurie persekios darbininkus už prigulėjimą unijoms.

Taipgi įstatymas duoda teisę unijoms atsiskaityti narines duokles iš algų.

Unijų ir kompanijų apyskaitos turi būti įteiktos provincinės valdžios sekretoriui kiekvieni metai. Taipgi reikalauja, kad unijos priduotų valdžiai kopijas savo įstatymų ir konstitucijų.

Kompanijos kelia darbininkams algas, kad užbėgti už akių C.I.O. Angliakasiams pakėlė algas nuo 6 iki 9 nuošimčių. Plieno darbininkams algas pakėlė 7 ir puse nuoš.

Nova Scotia provincijos darbininkai, turėdami teises organizuotis į unijas, galės pasekmingiau kovoti už savo reikalus.

Montrealo Darbininkai Rengiasi Pirmai Gegužės

Montreal, Balandžio 20.—Pereitą sekmadienį įvyko konferencija prisirengimui prie Pirmos Gegužės minėjimo, kurią sušaukė Labor Party.

Konferencijoj dalyvavo įvairios organizacijos ir partijos, įskaitant ir Komunistų Partiją.

Per visą konferenciją diskusijos sukėsi apie kovą prieš Duplesio įstatymą darbininkų salėms uždaryti. Tik ant galo Poale-Zionistų delegatai įsikišo su reikalavimu, kad būtų prašalinti komunistų atstovai. O kuomet negavo pritarimo, jie išėjo.

Konferencija išrinko komitetą iš 11, kuris vadovaus visam prisirengimui.

Norima paimti Mount Royal areną del mitingo Pirmosios Gegužės vakare, jei bus galima.

Nutarta mitinge kalbėti apie kovą už demokratiją, prieš Duplesio reakciją, nemaišant savo įsitikinimų. "Mes turime ką kovoti, tai kam mum kovoti tarp savęs," pareiškė pirmininkas.

FRANKO UŽDARĖ VISAS KITAS PARTIJAS

Salamanca, Balandžio 20. — Generolas Francisco Franco pasiskelbė diktatorium visoj toj teritorijoj, kuri randasi fašistų kontrolėj. Visas kitas partijas paskelbė nelegalėmis, nors jos šimtu nuošimčių remia jį.

LUPESCU PADĖJUS KAROLIUI TAPTI DIKTATORIUM

Viena, Balandžio 20. — Čia gauta žinių, kad Rumunijos karalius Karolis tapo šalies diktatorium.

Pavojus iš geležinių sargų (fašistų) buvęs prašalintas per jo mylimąją Mme. Magda Lupescu, kuri finansuodama nekuriuos geležinius sargus ir veikdama į juos per savo agentus jų frontą suskaldžius.

Geležiniai sargai buvo smarkiai sujudę del Karoliaus brolio Nicholas, kurį Karolis nužemino atimdamas iš jo kunigaikščio teises.

DARO KARŪNACIJOS REPETICIJAS

Londonas, Balandžio 19. — Londono miesto gatvėmis važinėja tuščia karieta, kurioj važinės karalius laike karūnacijos. Taip viskas daroma, kaip bus daroma laike tų iškilmių. Repeticijų pažiūrėti susirinko 200,000 žmonių.

ŠEIMYNA IŠ 9 ŽUVO EKSPLOZIJOJ

Muskegan, Wis., Bal. 19.—Šios apylinkės ūkininko Waszak name įvyko eksplozija, kuri užmušė motiną ir 8 vaikus. Manoma, kad uždegė sklepe buvusį pyrotolį trijų metų vaikas Raymondas, kuris rastas po eksplozijos užmuštas sklepe.

TROCKIO "TEISMAS" MEKSIKOJ SUGRIUVO

Mexiko City, Balandžio 19.—Komisija, susidedanti iš Trockio simpatikų, sudaryta Suvienytose Valstijose, buvo nuvykus į Meksiką, pas Trockį, tyrinėjimui, ar Trockis kaltas, ar ne. Bet kaip pasirodė, tai ta komisija tik save išsijuokė.

"Iki šiam laikui naudoti metodai buvo lygūs mokyklos vaikų žaidimui, todel aš nebenoriu būti dalyviu tokioj komedijoj," pareiškė Carlton Beals, rašytojas, vienas iš tos komisijos narių.

Jis sako, kad tas "tyrinėjimas" buvo niekas daugiau, kaip tik pasikalbėjimas prie arbatėlės.

Profesorius John Dewey, komisijos pirmininkas, taipgi pripažino, kad komisija nieko neatsiekė.

NESISEKA IŠVADUOTI APSUPTUS FAŠISTUS

Madridas, Balandžio 20. — Trys tūkstančiai fašistų universiteto sektoriuje jau sąvaitę laiko, kaip apsupti liaudiečių ir negauna paramos iš niekur. Fašistų artilerija per kelias dienas smarkiai bombardavo miestą, kad susilpninti apsupimą ir išvaduoti, bet apsupimas nuolatos tvirtėja. Fašistams grėsia badas.

Prie Toledo liaudiečiai sunaikino didžiausią Ispanijos ginklų dirbtuvę, kurioj fašistai gaminosi ginklus ir amuniciją.

Fašistų veržimasis linkui Bilbao sulaikytas. Bilbao uosto blokada taipgi sulaužyta, nes du Anglijos laivai atvežė maisto produktų.

Šiandien prasidėjo Ispanijos pakraščių patruliavimas. Lojalistų valdžia sako, kad tas patruliavimas tarnauja tikai fašistams. Ji reikalauja teisių įsigabenti ginklų ir amunicijos tiek, kiek jai reikalinga.

NUKIRTO FAŠISTŲ SUSISIEKIMĄ SU ZARAGOSA

Madridas, Balandžio 21.—Fašistų artilerija tęsia Madrido bombardavimą.

Jarama upės sektoriuje liaudiečiai išvijo fašistus iš apkasų. Daug fašistų užmušta.

Teruel fronte liaudiečiai nukirto kelią, kuris eina iš Teruel į Zaragosa. Bėgdami fašistai paliko daug amunicijos ir ginklų. Suimta daug belaisvių.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

KODEL HEPBURNAS TAIP PRIEŠINGAS C.I.O.

Kaip jau žinoma, Ontarijos premjeras ponas Hepburnas sukėlė didelį triukšmą atsisakydamas turėti ką bendro su C.I.O. organizatoriais, mobilizuodamas policiją prieš General Motors streikierius, nors jie laikėsi kuogražiausiai, pravarydamas ministerius ir kitus valdininkus iš užimamų vietų. Jis ant tiek žioplai išsišioko, kad net Toronto Daily Star, liberalų didlapis, buvo priverstas išvadinti jį provokatorium, norinčiu išprovokuoti susikirtimus Oshawoj, neigiančiu paprastas darbininkų teises. Kodel gi Hepburnas taip žioplai, kaip visi vadiną, pasielgė? Kodel jam C.I.O atrodė tokiuo raudonu, komunistiniu?

Visi kiek daugiau studijavę jo pareiškimus galėjo pastebėti, kad jis nuolatos kartojo, jog Oshawa tik įžanga į artėjantį krizį. Ką tas reiškia? Tas reiškia, kad jis suprato, jog Oshawa yra pradžia tokių streikų sunkiojoj Kanados industrijoj, kuri nuo to buvo liuosa iki šiam laikui ir išnaudojo darbininkus taip, kaip jai patiko. Jis suprato, kad Oshawą seks Sudburis ar kuris nors kitas miestas šiaurinėj Ontarijoj, kur randasi nikelio ir aukso bei kitų mineralų mainos. Jis pasiryžo užkirsti kelią unijoms į sunkiąją industriją sudaužant General Motors darbininkų streiką, naudojant taktiką puolimo ant C.I.O., kaipo svetimos šalies organizacijos. Jis tuomi aiškiai pasirodė esąs kapitalistų interesų gynėjas, didesniu gynėju, negu federalė valdžia yra, nes federalė valdžia dalinai net pakenkė Hepburnui, kuomet atsisakė remti visus Hepburno metodus.

Reikia pasakyti, kad Hepburnas labai apsiriko. Tas tiesa, kad jis ta proga apvalė savo kabinėtą nuo liberališkesnių elementų, bet tas nepastatys jo į geresnę poziciją. Jis nusimaskavo prieš progresyvišką visuomenę, net ir prieš daugiau protaujančius liberalus, ir paliko generolu be armijos.

Savo atakomis ant C.I.O Hepburnas iškėlė dar vieną labai svarbų dalyką, kurio darbininkai neturi užmiršti. Tai, kad kapitalistai ne prieš komunistus kovoja, kuomet jie šaukia ant komunistų, bet tais šauksmais pridengia puolimą ant darbininkų pastangų susiorganizuoti į unijas ir išsikovoti geresnį atlyginimą. Hepburnas apšaukė Lewisą ir visą jo komitetą komunistiniu, kuomet visas svietas gerai žino, kad Lewisas ir jo komiteto nariai pereituos Suvienytų Valstijų prezidento rinkimuos rėmė Rooseveltą, nors kandidatavo ir komunistų ir socialistų kandidatai. Tas pats Thomsonas, kuris suorganizavo General Motors darbininkus Oshawoj, nekartą sakė, kad jis esąs priešingas komunistams.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ DARBININKAI LAIMĖJO SVARBŲ MŪŠĮ

Suvienytų Valstijų darbininkai laimėjo svarbų mūšį. Aukščiausias teismas praleido **Labor Relations Act'ą**, kuris užtikrina darbininkams teisę organizuotis į unijas, o samdytojams draudžia atleisti darbininkus iš darbo už tai, kad darbininkai priklauso unijai ar agituoja kitus stoti į uniją. Tiesa, samdytojai galės rasti būdus, kaip persekioti unijinį judėjimą, bet darbininkams, turintiems tokį įstatymą už savo pečių, bus lengviau kovoti prieš tai.

Panašus įstatymas yra parengtas Kanados unijų centro—Trades and Labor Congress of Canada—ir per Woodsworthą įteiktas seimo priėmimui. Dabar reikia tik siųsti reikalavimus seimo nariams, kad jie stovėtų už to įstatymo priėmimą. Kadangi toks įstatymas priimtas Suvienytose Valstijose, galima priversti ir Kanados seimą priimti Kanadoj. Siųskit reikalavimus savo konstituencijų atstovams, kad jie remtų Bill 62.

BELGIJOS FAŠISTAI LABAI APSIGAVO

Sulyg Belgijos konstitucijos, bile kuris atstovas gali pasitraukti iš savo pareigų, kad jo partija galėtų pastatyti naują kandidatą išrinkimui. Tuomi pasinaudodami, Belgijos fašistai, vadinami reksistais, atšaukė vieną savo atstovą (aišku, įsakė jam rezignuoti), kuris atstovavo Bruselio distriktą, kad turėti naujus rinkimus. Manė per naujus rinkimus gaus daug balsų ir parodys Belgijos visuomenei ir valdžiai, kad jie turi didelę įtaką Belgijoj.

Rinkimai įvyko balandžio 11 dieną. Kandidatavo fašistų vadas Leon Degrelle ir ministerių kabineto pirmininkas Paul Van Zeeland, katalikų vadas, liberališkų pažiūrų žmogus, kurį palaikė liberalai, socialistai ir komunistai, kad atmušti fašistų kandidatą. Balsavimams praėjus pasirodė, kad už Zeelandą balsavo 275,840 piliečių, o už Degrelle tik 69,242, daug mažiau, negu pereitais metais įvykusiuose seimo rinkimuose.

Tokiais rezultatais fašistai labai nepatenkinti. Ne tik kad vieno atstovo neteko, bet ir garbės. Didžiavosi, kad visuomenė juos remia, o rinkimai visai ką kitą parodė. Kita gi pusė, demokratijos mylėtojai, gavo labai gražią pamoką, kad vieningai laikantis galima fašizmą sumušti.

NE VIENAM HEPBURNUI PAVOJUS

Kaip pasirodo, tai ne vienam Hepburnui pavojus iš tų "agitatorių." Tūlas montrealietis Naujienose rauda, kad Kilikevičius "užpuolė" Kliubą, nelyginant, kaip C.I.O. organizatoriai Ontarijos provinciją. Jis rašo:

"Kilikevičius, kuris, kaip 'D. Žod.' rašė, 'Montrealą ant kojų pastatė,' sumanė Kliubą paimti po savo vadovybe, kaip jie smurtu užviešpatavo Sūnų ir Dukterų pašalpinę draugiją, kuriai įsikūrus ją visokiais vardais vadino. Todel jis savo klapčiukus (kurie seniau visaip šmeižė) nori patalpinti Kliube, kad pridarytų triukšmo, o paskui perimti vadovybę ir parodyti, kad jie moka geriau vadovauti (kaip jie sakosi 'masėm')."

Matomai koks sklokininkutis, nusigandęs progresyvių lietuvių stojimo į Kliubą, taip verkšlena. Rimtai mylįs Kliubą narys taip nerašytų. Džiaugtųsi, kad progresyviai lietuviai įvertina Kliubą ir stoja.

Panašiai raudojo ant komunistų ir Toronte. Nekurie per Naujienas tuomet šaukė, kad komunistai smurtu užgriebė draugiją, kad jie pasiglemš iždą komunistiniams reikalams, ir t.t. Bet gyvenimas parodė visai ką kitą. Dabar ši draugija turi jau apie 700 narių. Taip pat reikia pripažinti, kad ji yra viena iš demokratiškiausių. Niekas neklausia, kokios pažiūros tų lietuvių, kurie stoja draugijon.

Kad sklokininkai gali pakenkti Kliubui ar kuriai kitai draugijai, tai nereikia abejoti, nes tokie žmonės yra jau pakenkę ne vienai organizacijai. Nuo trockistų ir visokių sklokininkų nukentėjo CCF, CCF jaunimas, nekurios unijos ir t.t.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Krikščioniška Meilė

Tai, kas atsitiko Scrantone švento Juozapo parapijoje, turėtų sujaudinti visus lietuvius katalikus. Prieš parapijonų valią ir norus pralotas Mieliauskas su pagelba keturių valstijos kazokų ir šerifo išlaužė klebonijos ir bažnyčios duris ir užgrobė bažnyčią. Tai tikrai biaurus smurtas. Dabar parapijonai bažnyčią ir klebonija pikietuoja. Už tai reikia juos smarkiai pagirti.

Tai tau ir krikščioniška meilė. Na, o jeigu koks nors bedievis būtų išdaužęs klebonijos ir bažnyčios duris ir užgrobęs tas įstaigas, tai mūsų kunigai būtų jį gyvą iškepę karščiausioj pekloj. Bet dabar taip pasielgė pralotas Mieliauskas.

Tėmykite, dievu nepasitikėjo. Pasikvietė talkon policistų ir šerifo pečius ir revolverius.—(**A. B.**, Laisvėj).

* * * * *

Jis Dar Toliau Eina

Premjeras Hepburnas krauna klaida ant klaidos ir toliau. Jo provokaciniai žodžiai ir darbai pradžioj Oshawos streiko, jo pareiškimas apie valdžios partizanystę tame streike, jo atsisakymas kartu sėdėti su C.I.O. organizatorium ir taikinti abi puses, jo mėginimas surišti streikierius su komunizmu—tos visos jo kalbos ir darbai buvo užtektinai blogi. Bet dabar, nepaliaujamai reikalaudamas, kad būtų ištraukta R.C.M.P., kuri atvyko Torontan jam paniškai reikalaujant, jis organizuoja savo armiją. Nesiten kindamas sumobilizavimu 200 provinc. policijos vyrų, jis davė įsakymą vesti rekrutavimo kampaniją, kad padidinti jėgas iki 400. Queens Parke jie lavinami kasdien. Pulk. Fraser Hunter, M.P.P., Hepburno armijos komandierius, sako:

"Daugelis iš jų universiteto lankytojai. Juos lavina provincialės policijos inspektoriai Moss ir Doyle, ir aš tikiu, kad kiti inspektoriai ateis pagelbon. Jie bus atsargiai mokinami, kaip naudoti ginklus."

Jiems bus įteikti ginklai. Jie bus aprengti uniformomis. Po visą Ontarijos kontinentą bus rašoma, kad Ontarijos provincijos valdžia suorganizavo savo armiją—nežiūrint to fakto, kad streikas Oshawoj buvo vienas iš ramiausių streikų; ramiausias akyvaizdoj provokacinių Hepburno žodžių, kuriuos dabar seka provokacinis įsteigimas valdžios armijos.—(**The Toronto Daily Star**).

* * * * *

Iš Ko prasidėjo Komunistinis Judėjimas

Šiomis dienomis įvyko Brooklyne du įdomūs suvažiavimai. Pirmas, tai korespondentų ir bendradarbių, o antras "Laisvės." Kaip pirmame, taip ir antrame mačiau daug veidų tų draugų ir draugių, su kuriais teko dalyvauti paskutiniame Lietuvių Socialistų Sąjungos 10-me suvažiavime, spalio 1, 2, ir 3, 1919 m., Brooklyne. Daugelis jau biskutį nusenę, iš veidų sunku pažinti, bet girdint pavardes, tai jauti, kad čionai randasi pirmutiniai kovotojai už įsteigimą Komunistų Partijos Jungtinėse Valstijose.—(**F. Bensonas**, Laisvėj).

Kas Yra Rašoma Liaudies Balsui

Gerbiama L. B. Administracija!

Siunčiu prenumeratos atnaujinimą. Man ir mano šeimai pirmas pusmetis "Liaudies Balso" labai patiko. Jame rašoma teisybė ir daugelis labai žingeidžių ir tragiškų dalykų, ypač apie Ispaniją, kurių kapitalistiniuose laikraščiuose nerandame.

Draugai, dėkite pastangas pasiekti tuos darbininkus, kurie dar neturi "Liaudies Balso." Kapitalistinių laikraščių agentai nuolatos lankosi, net sunku nuo jų atsikratyti. Ar nesurastumėte galimybės ir jūs, draugai, pasiųsti. Aš irgi turėjau vargo kol gavau jūsų antrašą.

Nuoširdžiai linkiu jums, draugai, kuogeriausių pasekmių.

J. Indriūnas
Whitewood, Sask.

"Pas tą jauną darbininką visas kalnas energijos. Reikia jį kuomi nors paaukštinti."

"Reikia paleisti bent vieną darbininką—lai jis atlieka ir ano darbą."

Stalino Kalba Apie Partijos Darbo Trukumus Kovoje Su Kapitalizmo Liekanomis SSRS

Visi komunistų priešai šaukia, kad Stalinas yra diktatorius. Bet iš jo kalbos, pasakytos Komunistų Partijos Centro Komiteto Plenume, matosi, kad jis yra didžiausias darbo žmonių teisių saugotojas, taipgi mokytojas visu partijos narių, kad jie eitų teisingu keliu.

Be Politikos Negalima Apseiti

Kanados lietuvių tarpe rasime keletą tokių, kurie visuomet priešinasi politikos kišimui į lietuvių organizacijas. Tokie draugai labai klysta, jei jie neturi kitų tikslų, tikslų laikyti darbininkus nuošaliai nuo klasinio supratimo, nuo pažinimo to, kas dedasi margame pasaulyje tarp kapitalizmo ir jo priešininkų. Stalinas, savo kalboje, nurodė, kad, norint likviduoti partijos darbe trūkumus ir prašalinti galimus Sovietų Sąjungai pavojus, reikia partijos narius daugiau pralavinti politikos.

"Kaip mes galime likviduoti visus trūkumus mūsų partijoj?" pastatė klausimą draugas Stalinas. "Ką reikia daryti, kad tą atlikti?" Į šiuos klausimus jis atsako pastatydamas 12 sąlygų, kurių pirmomis stovi šios:

"1—Pirmiausia ir svarbiausia, atyda mūsų partijos draugų, kurie prapuola 'bėgamuos klausimuos' vienam ar kitam departamente, turi būti atkreipta linkui didelių tautinio ir tarptautinio pobūdžio politinių klausimų.

"2—Politinis mūsų partijos darbas turi būti pakeltas iki reikiamo aukščio, pastatant vyriausia užduotimi politinį lavinimą ir bolševistinį užgrūdinimą mūsų partijos, sovietinių ir ekonominių kadrų.

"3—Mūsų partijos draugams turi būti išaiškinta, kad ekonominiai pasisekimai, kurių reikšmė, beabejonės, didelė, ir kurių mes sieksime ir ateityje, dar ne viskas mūsų socialistinėj statyboj."

Jis nurodo, kad kol Sovietų Sąjunga bus apsupta kapitalistinio pasaulio, budėjimas yra reikalingas.

Mums, gyvenantiems kapitalistinėse šalyse, politika juo labia reikalinga. Mūsų organizacijų laimėjimai, o ypatingai unijų ekonominiai atsiekimai del darbininkų, negalės būti išlaikyti, jei nariai nebus susipratę politiniai. Kol mes gyvename prie kapitalizmo, tol mes klasių kovos lauke. Sovietų Sąjunga jau pora desėtkų metų prie Sovietų valdžios, o dar nenugalėjo galutinai darbininkų ir valstiečių priešų.

Šiandien, kada mes pergyvename tokius svarbius laikus ir esame liūdininkais tokių didelių įvykių, kurie reiškiasi po visą pasaulį, turime lavintis politiniai su didžiausia energija.

Kaip Kovoti Su Trockistais

Ragindamas partiją sudaužyti visus trockistinius Vokietijos ir Japonijos agentus, Stalinas, tačiau, liepia elgtis atsargiai.

"Stovi klausimas, kaip išpildyti praktikoj trockistinių Vokietijos ir Japonijos agentų sudaužymo užduotį," sako jis. "Ar tas reiškia, kad mes turime išrauti iš šaknų ne tik trockistus, bet ir tuos, kurie kada nors pakrypo linkui trockizmo, bet jau ilgas laikas pertraukė ryšius su trockizmu; ne tik tuos, kurie yra tikri trockistiniai ardytojų agentai, bet ir tuos, kurie kada nors užeina į tas gatves, kuriomis trockistai yra vaikščioję? Visgi teko užgirsti tokių išsireiškimų šiame Plenume. Ar galime mes manyti, kad toks rezoliucijos supratimas, teisingas? Ne, mes negalime sakyti, kad teisingas.

"Ir šitam klausime, kaip ir kituose, turi būti pavienis apsvarstymas. Jūs negalite viską mieruoti vienu mastu. Toks bendras atsinešimas tiktai pakenktų kovai prieš tikruosius trockistinius ardytojus ir šnipus.

"Tarpe didžiai gerbiamų mūsų draugų yra keletas buvusių trockistų, kurie nuo trockizmo atsimetė gana senai, ir dabar kovoja prieš trockizmą neblogiau už nekuriuos mūsų draugus, kurie niekad nebuvo trockistais. Būtų kvailystė smerkti tokius draugus dabar.

"Mūsų draugų tarpe yra tokių, kurie visuomet idėjiniai stovėjo prieš trockizmą, tačiau, nežiūrint to, asmeniniai su atskirais trockistais palaikė ryšius, bet kuriuos taip greitai nutraukė, kaip tik jiems paaiškėjo tikras trockizmo veidas. Tiesa, ne labai gerai, kad jie nenutraukė asmeninių ryšių su atskirais trockistais iškarto. Bet būtų juokinga tuos draugus lyginti su trockistais."

Ta sąlyga kovoje prieš trockistus būtina ir visų kitų šalių darbininkams. Tikrieji trockistai negali pasilikti revoliuciniame judėjime. Tačiau reikia gerai persitikrinti, kad jie būtų tikrai tokie. Nereikia apšaukti trockistu kiekvieno, kuris tik vienokiu ar kitokiu būdu susyvyruoja, bet paskui sąžiningai dirba. Reikia žiūrėti, taipgi, skirtingai į tuos, kurie būna trockistų suklaidinti.

Reikia Vadovauti ir Mokintis

Draugas Stalinas smarkiai kritikavo tuos vadus, kurie mažai skaitosi su masėmis—darbininkais.

"Leninas mus mokino ne tik mokinti mases, bet ir patiems mokintis iš jų," sako Stalinas.

"Ką tas reiškia?

"Tas reiškia, pirmiausia, kad mes, vadai, neturime pervertinti save; kad mes neturime manyti, kad jei mes esame nariais Centro Komiteto ar liaudies komisarais, tai mes turime užtektinai žinojimo teisingam vadovavimui. Pati užimamoji pozicija neduoda pakankamai žinojimo ir patyrimo.

"Tas reiškia, antra, kad mūsų vienų patyrimai, vadų patyrymai, neužtektini davimui teisingos vadovybės; kad, to išvadoj, reikalinga, kad kieno nors patyrimas, vadų patyrimas, būtų papildytas eilinių partijos narių patyrimais, darbo klasės patyrimais, dirbančių žmonių patyrimais.

"Tas reiškia, trečia, kad mes neturime nei valandėlei nusilpninti, o ypatingai nutraukti, ryšius su masėmis.

"Tas reiškia, ketvirta, kad mes turime kreipti didelę atydą į masių balsą, į eilinių partijos narių balsą, į taip vadinamų 'mažų žmonių' balsą, į liaudies balsą.

Kaip Duoti Teisingą Vadovybę

"Ką tas reiškia—teisingai vadovauti?

"Tas reiškia visai ne sėdėjimą raštinėj ir davimą nurodymų.

"Vadovauti teisingai reiškia: "Pirmiausia, surasti teisingą klausimo išrišimą. Bet teisingas klausimo išrišimas negalimas be patyrimo tų masių, kurios išmėgina vadovybės rezultatus ant savo pečių.

"Antra, suorganizuoti įgyvendinimą teisingai išrišto klausimo, ką atlikti, tačiau, be tiesioginės pagelbos iš masių negalima.

"Trečia, suorganizuoti patikrinimą šio tarimo vykdymo—ką atlikti, vėl, negalima be tiesioginės masių pagelbos.

"Mes vadai žiūrime į daiktus, į įvykius ir žmones tik iš vienos pusės; aš sakyčiau iš viršaus. Mūsų akyregis, to išvadoj daugiau ar mažiau aprubežiuotas.

"Masės, priešingai, žiūri į daiktus, į įvykius ir žmones iš kitos pusės; aš sakyčiau iš apačios. Jų akyregis, to išvadoj, taipgi iki tam tikro laipsnio aprubežiuotas. Kad teisingai išrišti klausimą, abiejų pusių patyrimai turi būti suvienyti. Tik tokiame atsitikime vadovybė bus teisinga.

"Štai ką reiškia ne tik mokinti mases, bet ir iš jų mokintis."

Ką Mes Iš To Galime Pasimokinti

Kiekvieno vadovaujančio draugo pareiga surasti teisingą klausimo išrišimą. Tik tokiu būdu galima suteikti teisingą vadovybę.

Kiekvieno darbininko, taipgi, pareiga patiekti vadovaujantiems draugams visus patyrimus pravedant kokius nors tarimus. Patiekti visus pastebėtus nedateklius, kad jie būtų panaudoti darant kitus tarimus. Tylėjimas ar skleidimas pašalinių kalbų, kad netinkamai vadovaujama, nenaudinga mūsų judėjimui. Vadovaujanti draugai negali visko matyti, kaip negali visko matyti eiliniai nariai. Kooperacija turi būti labai didelė.

J. Y.

AUKOS

Aukos Ispanijos Kovotojams

Whitewood, Sask, Drg. I. Indriūnas, atsinaujindamas prenumeratą, aukavo $1.00 aukų del Ispanijos kovotojų prieš fašizmą.

Aukos Liaudies Balsui

Drg. R. Barauskas, iš Rochester, N. Y., USA, prisiuntė $10.00 auką nuo ALDLD 50 kuopos iš spaudos parengimo ir 50 c. drg. W. Cherney. Taipgi atnaujino dvi metines prenumeratas.

Montreal, Que. Surinko drg. A. Janušis. A. Zigmantas 25 c.; Janušis A. 15 c. ir Graibienė 10 centų. Viso 50 centų.

PRAŠO VALDŽIOS APSAUGOTI NUO DUKOBORŲ

Britiškos Kolumbijos, Salmon Valley ir Pend d'Oreille apylinkės miškų pramonininkai sako, kad jiems pavojus yra iš dukoborų pusės, trokštančių darbo, ir reikalauja iš valdžios apsaugos. Sako, kad Nelson apylinkėj apgadinta 11 budinkų.

BUTELIS PERPLAUKĖ PACIFIKO VANDENYNĄ

Prieš du metu ties Baguio, Filifinų salose, į jūras buvo įmestas butelis su pranešimu, kuris už dviejų metų ir trylikos dienų buvo rastas Kalifornijos pakraštyje, ties Richmond miestu.

Pastabos

Ontarijos premjeras norėjo gerai padaryti kapitalistams, bet blogai padarė sau. Jo negražus išstojimas prieš C.I.O ir Oshawos General Motors darbininkų streiką jį paliko generolu be armijos.

Kiek matyti iš liberalų laikraščių, dauguma liberalų Hepburną labai smerkia. Kai kurie liberalai meta liberalų partiją.

Liberalų partija gali skilti. Hepburnas daugiau nebevadovaus liberalams, jei jis nenueis pas konservatyvus, kurie labai džiaugiasi juomi.

* * * * *

Hepburno elgėsiai rodo, ant kiek galima pasitikėti tokiais žmonėmis. Laike rinkiminės kampanijos Hepburnas daug žadėjo. Jis sakė, kad jo valdžia stovės už darbininkų teises. O ką jis dabar daro? Mobilizuoja armiją prieš C.I.O.

Iš šio įvykio reikia pasimokinti, kad ateityje nepatikėti tokiems pažadų davėjams.

* * * * *

Kas dabar dedasi Ontarijoj, kiek anksčiau įvyko Kvebeko provincijoj. Tasčerau politika, persekiojanti darbininkus ir tarnaujanti finansieriams, suskaldė liberalų partiją ir valdžią atidavė konservatyvams, reakcionieriams, kurie dabar užrakinėja darbininkų svetaines.

* * * * *

Croll tikrai liberališkai pasielgė, kuomet jis pareiškė, kad geriau maršuos su darbininkais, negu važiuos su General Motors, nors del tokio liberališko nusistatymo neteko ministerio vietos. Roebuck taipgi išsilaikė liberališkų principų sutikdamas geriau rezignuoti iš Attorney-General vietos, negu užpulti ant General Motors darbininkų streiko. Toks tokių asmenų elgėsis ir tokioj valandoj darbo žmonių yra įvertinamas.

* * * * *

Hepburnas smarkiai suriko, kad C.I.O. organizatoriai leidžia darbininkų sukrautus pinigus bevažinėdami į Kanadą ir atgal. Ypatingai jis pabrėžė tą, kad UAW prezidentas Martin atvyko Kanadon orlaiviu. Girdi, tam turi būti padarytas galas. O jis pats važinėja po Floridą ir kitus šiltus kraštus. O kieno gi pinigais jis tenai važinėja? Ar ne iš darbininkų išluptais? O kokia gi nauda darbininkams iš tų jo kelionių?

* * * * *

Krizis liberalų tarpe yra rimtas klausimas. Tai ženklas, kad į valdžią gali sugrįžti konservatyvai—reakcionieriai. Visuomet taip būna, kuomet masės nusivilia liberalais. Anais metais Anglijos masės nuo darbiečių nusisukė linkui konservatyvų, kuomet nusivylė darbiečiais.

Vienintėlė išeitis, tai liaudies frontas. Nuo konservatyvų režimo Kanadą gali išgelbėti tik liaudies fronto valdžia. Tie liberalai, kurie atskils nuo Hepburno tipo liberalų, vargiai sugebės sudaryti rimtą jėgą.

Tie CCF vadai, kurie ir dabar užsiėmę trockistų globojimu, rimtai kalbant, turėtų pabusti ir stoti į suvienytą frontą su komunistais, kad suorganizuoti stiprų suvienytą liaudies frontą, kuris galėtų laimėti rinkimus, kada jie ateis.

* * * * *

Tūlas torontietis per Naujienas pučia burbulą, būk sukniasiuviai kovoja prieš komunistus. Bet rinkimai sukniasiuvių unijoj parodė, kad sukniasiuviai simpatizuoja komunistams. Tie, kurie kovoja prieš komunistus, labai mažai balsų gavo. Pavyzdžiui, vienas iš lietuvių gavo tik 12 balsų.

Užpernai jie (trockistai ir jų simpatikai) pateko į vadovaujančius organus tik delto, kad ILGWU organizatoriai laike vienyjimosi įkalbėjo komunistams sudaryti kandidatų sleitą kartu su jais, imant pusę revoliucinių darbininkų ir pusę trockistų ir jų simpatikų. Jei rinkimai būtų buvę pravesti tokioj tvarkoj, kaip šiemet buvo, jiems nebūtų tekę matyti tas vietas.

* * * * *

Trockistai su savo simpatikais mėgina išnaudoti kovai prieš komunistus blogą unijos padėtį. Bet padėtis bloga ne todel, kad unijoj yra komunistų, bet kad dirbtuvės persikėlė į Montrealą, kur darbininkai buvo neorganizuoti ir už daug mažesnes algas dirbo.

J. Y.

Mokslas ir Technika

ŽEMĖS DREBĖJIMAI IR JŲ PRIEŽASTYS

Nors šiandien, per blogos valios žmonių pastangas, žmonija yra daugiau nukentėjus, negu per kelių šimtmečių žemės drebėjimus, tačiau iki šiol vistiek žemės drebėjimai skaitoma didžiausia žmonijos nelaime. Gal tiktai delto, kad kanuolės baubia ištisas sąvaites ir mėnesius iki sugriauna moderniškus pastatus ir sunaikina ištisus tūkstančius gyvybių, o gamta atlieka tą per kelias minutes arba sekundas.

Žemės drebėjimai yra ne šių dienų žmonijos nelaimės, juo seniau, juo ir žemės drebėjimų daugiau pasitaikė. O baimė tais laikais buvo dar didesnė, negu šių dienų katastrofose. Primityviški žmonės manė, ir dar dabar tokių randasi, kad žemę pradeda judinti milžiniški baisūnai, kaip vorai, drambliai, šunes ir kitoki šį pavidalą turintieji milžinai. Viduramžių vieš-pačiai— kunigai nustatė, kad žemės drebėjimai paeina iš dievo rūstybės, tam ir šiandien dar tiki milijonai atsilikusių žmonių. Tik Graikijos filosofai pradėjo suprasti, kad žemės drebėjimai paeina iš gamtos priežasčių. Dar vėliau keletas žmonių pasuko į neteisingą manymą, būk per žemės plyšius dasigauna vanduo iki karštų akmenų, sudaro garus ir iš tos priežasties pradeda drebėti žemė.

Atėjus moderniškam protavimui, geologistam tapo žinoma, kad mažus žemės drebėjimus gali pagimdyti žemės slinkimas, didelis išsprogdinimas sprogstamųjų medžiagų, arba didelės kasyklos sugriuvimas. Taipgi žinoma, kad dideli miestų trafikai arba traukinių važiavimai sukelia tam tikrą žemės virpėjimą.

Mokslas nustatė, kad žemės drebėjimai yra dviejų formų, vulkaniškos ir tektoniškos (paeinančios iš žemės susikvoldavimo). Dauguma vulkaniškų žemės drebėjimų būna labai smarkūs, bet toliau nuo vulkanų išsiveržimų jų veikmės lokalizuojasi. Jie paeina tiesioginiai nuo vulkaniškų išsiveržimų.

Kaip kam gal atrodyti, kad vulkaniškas išsiveržimas yra daug baisesnis, negu tektoniškas susikvoldavusios žemės paslinkimas, bet moksliškais daviniais kaip tik atvirkščiai. Tektoniškas žemės drebėjimas yra vienas iš labiausia viską sunaikinančių. Staigus žemės kvoldų paslinkimas gali būti tik keletą šimtų pėdų ir keletą šimtų mylių ilgyje. Uolų persikeitimai gali atsitikti nuo keletos colių iki daugelio pėdų.

Gilumas, kuriame pradeda judėti žemė, yra labai įvairus. Keletas žemės drebėjimų prasidėjo net 300 ir 400 mylių gilume, o 90 nuošimčių—15 mylių žemiau žemės paviršiaus, iš to skaičiaus apie 75 nuošimčiai devynių mylių ir mažiau.

Tokios formos žemės drebėjimas gali apsireikšti tik vienu sukrėtimu, arba atsikartoti daugelį kartų. Tam pavyzdžiu yra Montanoj, Helena apylinkėj buvęs žemės drebėjimas, kur per vienus metus pasikartojo 2,100 sukrėtimų. Reiškia drebėjo gana ilgas žemės kvoldas ir jis visas nepaslinko vienu kartu, bet per daugelį kartų. To pasekmėje ir sukrėtimai nebūna vienodo pajėgumo. Skaloms lūžtant progresyviškai vieta iš vietos ir susikelia įvairaus pajėgumo žemės drebėjimai gana dideliuose plotuose.

Žemės paslinkimai laike žemės drebėjimų gali būt visiškai maži. Bet jei bangos greitumas yra didelis, tai pasistūmimas per vieną colį gali sunaikinti didelį budinką. Pavieniai žemės drebėjimai retai kada užtrunka virš dviejų minutų, o dauguma užsitęsia tik keletą sekundų. Labai dideli sukrėtimai gali būt tik ant keletos šimtų ketvirtainių mylių ir tuo pačiu laiku nuo to paties sukrėtimo mažesni sukrėtimai gali būt jaučiami per tūkstančius ketvirtainių mylių.

Daugiausia žemės drebėjimų būna ten, kur gamta yra suformavus didelius skardžius, t. y. aukšti kalnai prie vandenynų dar žemiau nuleidžianti žemės plutos paviršių. Daugiau 50 nuošimčių visų žemės drebėjimų atsibūna Himalajų, Andų, Šiaurės Amerikos pakraščiuose, 40 nuošimčių atsibūna kontinentų pakraščiuose ir 10 nuošimčių pasiskaidę po visą žemės paviršių.

Laike žemės drebėjimų pasireiškia ir gaisrai, kuriuos nėra jėgų sulaikyti. Bet dabartiniai inžinieriai stato namus iš gelžbetono, kurie žemės drebėjimus daug geriau perneša, negu plytiniai namai.

Iš didžiųjų žemės drebėjimų turime šiuos pavyzdžius: 1908 metais Italijoje laike 23 sekundų 150,000 žmonių prarado savo gyvybes; 1906 metais Kalifornijoj žemės drebėjimas ant laimės paėmė mažiau gyvybių, bet už tai labai daug turto; 1923 metais Japonijoj žuvo virš 100,000 žmonių ir sunaikino už puspenkto bilijono dolerių turto.

Vulkaniniai žemės drebėjimai pasireiškia dviejų svarbiausių rūšių, taip vadinamos tykios rūšies ir eksploduojančios rūšies. Tokioj rūšyje, raudona ar balta milžiniška lavos masė išsiveržia per ugniakalnius ir teka į pakrantes. Tai būna milžiniškas reginys, bet ne toks baisus, kaip laike eksploduojančio išsiveržimo, kuomet susidarę garai išverčia žėrinčią ištirpusių akmenų lavą su garais ir dulkėmis pripildo atmosferą. Tuomet gazai dega ir iluminuoja atmosferą, kyla perkūnijos, kaip kada tokie eksploduojanti išsiveržimai palaidoja po žemėmis ištisus miestus, tam pavyzdžiu yra senovės Pompejos miestas.

Vulkaniški išsiveržimai paeina ne nuo kokio vandens į žemės vidurius pribėgimo, bet kuomet pasireiškia gilus žemės nuslūgimas, ten pasireiškia didelis spaudimas ir kaip kurios įkaitusios uolos pavirsta skysta lava ir pagimdo vulkaniškus išsiveržimus, kad paliuosuoti žemės vidurius nuo susidariusio per didelio spaudimo.

Daugeliui žmonių stovi klausimas, ar nebus daugiau tokių baisių tragedijų, kaip kad buvo trys virš paminėtos. Į tai geologai atsako, kad dabartiniu laiku yra apie penki šimtai veikiančių vulkanų ir yra žinoma vulkaniška veikmė per visą žemės istoriją; ir kad dabartyje, kiekvienoj dienoj ir valandoj pasireiškia bent mažas žemės sukrėtimas, tad neabejojančiai anksčiau ar vėliau turės įvykti kurioj vietoj didelis išsiveržimas.

Pagal geologisto
Worcester raštus
M. G.

PAVADAVO PLATINĄ

Kada Edisonas pagamino pirmąją elektrinę lempą, tada platina buvo vienintėlis metalas, kuris galėjo per stiklą pernešti elektros srovę į lempos tuštumą. Už tai per 30 metų, visų lempų drateliai buvo gaminami su platina, bet jau ir tada prieš pasaulį buvo pastatyta uždavinys pakeisti kitais metalais. Jei šiandien būtų naudojama platinos dratai visose elektrinėse lempose ir radio tubose, tai vien Suvienytose Valstijose reiktų sunaudoti už 30 milijonų dolerių platinos, arba sunaudoti kiekvienais metais po pusę milijono uncijų platinos—beveik dvigubai kiek iškasama visame pasaulyje. Mokslas surado kitas nauges ir tam tikslui daugiau atsakančias, negu platina.

SPROGSTAMOSIOS MEDŽIAGOS IŠ LAKERIO

Italijos chemistai yra susirūpinę savo šalies fašistams surasti sprogstamąsias medžiagas iš lakerį duodančio produkto, vadinamo likoriku. Paruošiant tą likoriką, liekasi daug augmeninių šaknų. Tas liekanas Italijos chemistai pavers į aukštos rūšies celuloizą del gaminimo nitroceluloizo. Tuomet iš to nitroceluloizo galėsią pagaminti lakerį ir eksploduojančias medžiagas—pirokseliną ir bedūminį paraką.

ELEKTRINĖ AKIS PERSPĖS GREITAI VAŽIUOJANČIUS

Amerikos radio korporacija išvystė vadinamą "elektrinę akį," kuri perspės per greitai važiuojančius automobilistus, kaip kad perspėja prie geležinkelių pastatytieji semaporai. Toj elektrinėj akyj yra įtaisytos foto-elektrinės cėlės, kurios elektros pagelba dar už pusės mylios galės nustatyti pravažiuojančio automobiliaus greitumą, ir jei automobilius važiuos per greitai, ant lentos atsimuš raudonos spalvos perspėjimas: "Jūs važiuojat per greitai." Jei automobilius nesumažins greitumo, trafiko policininkas jį vysis.

KARŠTIS PAKEIS DAŽŲ SPALVĄ

Viena amerikoniška firma išrado naujos rūšies dažus, kurie prie aukštesnės temperatūros pakeis savo spalvą. Dažai yra net kelių serijų: vienos serijos, jei palies ją perdidelis karštis, spalva pasikeis ant visados; kitų serijų dažai prie aukštos temperatūros įgavę kitą spalvą nepasiliks naujojoj formoj, bet galės grįžti į senąją išvaizdą nuo 25 iki 50 kartų. Su tais dažais galima būsią nudažyti bijančius didelio karščio daiktus ir greitai sukančiąsias mašinų dalis ir tuom perspėti apie tiems daiktams iškilusį pavojų nuo karščio.

STRATOSFERINES SĄLYGAS TIKRINA ANT ŽEMĖS

Kiekviena valstybė, ar jai leidžia ar neleidžia galimybės pakilti į atmosferą, vistiek yra susirūpinus jos ištyrimu. Mat, aviacijai ateitis yra stratosferoje. Ten esant mažesniam oro spaudimui ir pasipriešinimui, manoma ateityje išvystyti greitą skraidymą, tik reikalinga išmokti žmogui prisitaikinti prie stratosferinių sąlygų. Tam tikslui Vokietijos aviatoriai pasidirbo tunelį, per kurį leidžia smarkų vėją, koksai yra substratosferoj. O Massachusetts technologijos institutas budavojasi tunelį, kuriame sudarys tokias sąlygas, kokios yra 35,000 pėdų aukštumoje prie 450 mylių skridimo per valandą.

Tokiais metodais manoma ištirti žmogaus atsparumą stratosferoje ir pritaikinti įrankius, su kuriais jisai galėtų pernešti ten esančius visus sunkumus.

AUGALAMS CHEMIKALAI LYGU VITAMINAMS

Kolumbijos universiteto botanikos departamento profesorius Trelease išdėstė kokia chemikalų proporcija turi atitekti nekuriems augalams, jei norima, kad jie gerai tarptų augant nederlingoje žemėje. Augalams chemikalai ir įvairios druskos tą patį reiškia, ką žmogaus organizmui vitaminai. Juk ir žemės derlingumas priklauso ne nuo kito, kaip nuo joje esančios chemiškos sudėties. Tai nesvarbu žemės nederlingumas, bet jei tenai įdedama reikiamieji chemikalai ir druskos, kad augalas galėtų pasiimti iš ten maisto, jis neskurs, bet gerai augs.

Tyrinėjimai parodė, kad labai nederlingoje žemėje pasodintas tabakas prie tinkamo jam chemikalų suteikimo užauga net šešių pėdų aukštumo. Tokiam auginimui buvo padarytas skiedinys iš amonijos, magnezijaus sierarūgščių, potašiaus, kalkių ir vadinamo toniko. Tas tonikas padarytas iš vario sierarūgštės, kurios vienas lašas įmaišytas į 500 milijonų lašų vandens, ir iš borinės rūgšties, mangano sierarūgšties, cino sierarūgšties, po vieną dalį kiekvieno chemikalo į 20 milijonų dalių vandens.

Jeigu norima tinkamai užauginti augalus, tai reikalinga pritaisyti ant tų augalų indus arba trubeles, iš kurių kartas nuo karto kristų tie mišinio lašeliai ir suteiktų augalams reikiamąjį maistą. Tą, žinoma, šiandien galima praktikuoti tik laboratorijose.

AUTOMATAI PASIKLAUSYTI FONOGRAFO

Amerikoj ir Europoj ant tiek priviso vadinamų slotmašinų, kad nekurių miestų policijos turi dirbti net viršlaikius jų konfiskavimui. Bet juo toliau, juo jų išrandama daugiau. Dabar viena Chicagos firma išgalvojo naują slotmašiną, tai paprastą fonografą, kuriuos išstatys po restoranus ir kelneriai šale "menu" atneš iš tų fonografų "radio sąrašus," kostumeriai, išsirinkę geriausius tos muzikos kavalkus, mes į aparatus pinigus ir galės pasiklausyti muzikos.

LENGVESNIS UŽ ALUMINĄ, KIETESNIS UŽ PLIENĄ

Prasidėjus civilizacijai, žmogus pirmutinį metalą turėjo varį. Bet niekas netikėjo, kad berylijus, kuris apsireiškia bendrose metalų formose, gali būt kietesniu už plieną. Berylijus yra daug lengvesnis už aluminą, bet įrėžia ir plieną. Jei pridėjus apie du nuošimčiu berylijaus į varį, tai gaunasi naujas metalas ir jo pajėga nuo 60,000 iki 80,000 svarų atlaikyti kiekvienam ketvirtainiui coliui padidėja net iki 170,000 svarų. O tokio vario ištvermė dėvėjime pasidaro didesnė net už bronzos ištvermę.

Iš berylijaus bus galima padaryti daug lengvų ir labai tvirtų įrankių.

IŠMĖGINA MILŽINIŠKĄ ORLAIVĮ

Balandžio 17 dieną Seattle mieste tapo išstumtas išmėginimui galingiausias bombinis orlaivis, kurį slaptai padirbo del Suvienytų Valstijų karinio orlaivyno. Orlaivis sveria 20 tonų, turi del įgulos salę, miegamuosius kambarius, išeinamąją ir šaldytuvą. Orlaivio sparnai turi virš 105 pėdas ilgio ir orlaivis turi keturis dvigubus inžinus, kurių kiekvienas 1,000 arklių pajėgumo. Visas orlaivis padarytas iš metalo, turi ir šarvuotus bokštus kulkosvaidžiams.

Jauni Orlaivininkai—Sovietų Sąjungos vaikučiai studijuoja orlaivio modelį. Viršuj kabo Suvienytų Valstijų dirižablio modelis

Gaila

Kaip gaila gėlės, kuri pražuvo
Tos beširdės šalnos glėbyje.
Gražūs, malonūs lapeliai buvo,
Bet daugiau nežydės ateityje.

Gaila ir debesų, tų drėgnųjų,
Kurie nuėjo ir nebegrįš;
Nuvytusių lapų geltonųjų
Šaltais lašeliais negaivins.

Gaila ir vargšo, kurs nekovoja
Del savo šviesesnės ateities;
Susnūdęs, paniuręs vis sapnuoja,
Kad gyventi jau nėra vilties.

* * * *

Pavasaris kasdien arčiau,
Saulutė kyla vis aukščiau.
Atžels gėlelė iš šaknies,
Gražūs žiedeliai vėl žydės.
Nuo jūrų šelstančių bangų
Pakils drėgnųjų debesų,
Krapnos lietutis toks ramus,
Gaivins nuvytusius lapus.
Pabus kas tiktai miegojo,—
Gal ir tas, kuris nekovojo.

Sobuvos Petras

Ar žinote

Kad Kanada pradėjo apsikloti ledais 1,000,000 metų atgal ir ledai pradėjo nutirpti 20,000 metų atgal. Kad ledų klodas buvo apie 1 ir 2 mylias storumo.

Kad 20,000 metų atgal, kur dabar stovi Toronto miestas, buvo ežeras 475 pėdų gilumo, reiškia sulyg viršūne aukščiausio namo Toronte buvo vandens paviršius.

Kad ledams tirpstant ir traukiantis į šiaurę, atsidarė žemesnės vietos, kaip St. Lawrence upė, vandens nutekėjimui į Atlantą ir Hudsono ežerą.

Kad pamažu vandeniui slūgstant, nuo tų laikų yra pasidarę gilūs tarpkalniai, pavyzdžiui apie Torontą Don valley, Humber valley, tarpkalniai Hamiltono apylinkėj ir kitur, kuriais tuolaik bėgo vanduo ir tie tarpkalniai buvo didelėmis upėmis.

Kad toj vietoj, kur dabar liūliuoja platus Ontario ežeras, anais laikais buvo Iroquois ežeras, tik daug didesnis, apėmęs visas žemumas, kur dabar žaliuoja gražūs laukai ir miškai, stovi nemaži miestai.

Kad vietoj dabartinio baseino didžiųjų ežerų: Superior, Michigan, Huron ir Erie, tuomet buvo viena didelė jūra, kuri vadinosi Algonquin ežeru. Tik nuslūgus Iroquois (dabartiniam Ontario) ežerui, vanduo nuslūgo Niagaros tarpekliu ir vietoj didžiulio Algonquin, pasidarė bent keli ežerai, vandeniui pasiliekant tik žemesniose vietose.

Kad pavadinimas "Torontas" indijonų kalboj reiškia "susitikimo vietą." Dar 1675 metais ši vieta buvo pavadinta Torontu (susitikimo vieta), kuomet St. Lawrence upe ir Ontario ežeru atplaukdavo europėnai ir čia išsimainydavo savo prekes su indijonais, ateidavusiais net nuo Simcoe ežero.

Kad 1793 metais Torontas buvo pavadintas York, aukštutinės Kanados sostine. O 1834 metais vėl pakeistas pavadinimas iš York į indijonišką Toronto (susitikimo vieta).

Kad Wm. Lyon McKenzie buvo pirmuoju Toronto majoru (1834 m.).

Kad šiemet sukanka lygiai šimtas metų nuo sukilimo aukštutinės Kanados darbo žmonių (1837 m.), po vadovybe Wm. L. McKenzie. McKenzie penkis kartus buvo išrinktas į seimą ir penkis kartus reakcionieriai jį išmetė.

UŽMUŠĖ SARGĄ UŽ SPYRIMĄ ŠUNIES IR LIKO TEISUS

Balandžio 17 dieną New Yorke buvo ypatinga byla, kurioje buvo kaltinamas bokso mėgėjas Robert Exton už užmušimą vieno apartamento sargo, J. Johansen'o. Boksininkas turėjo apakusį šunį, kurį prieš tris sąvaites vedėsi į apartmentą, o tuomet duris saugojęs Johansen paspyręs boksininko šunį, boksininkas užsigavęs ir kirtęs sargui smūgį, nuo kurio užgautasis sargas griuvęs į šaligatvį ir mirtinai užsimušęs.

Teisėjas Brodsky, pasiremdamas daugelį metų buvusio Suvienytų Valstijų senatoriaus žodžiais, nurodė, kad šuo yra vienas iš nesavanaudiškų sutvėrimų šiame savanaudiškame pasaulyje ir nutarė boksininką išteisinti. Tokiam sprendimui daugelis paplojo rankomis, o kaltinamasai pasakė, kad kas išdrįs paliesti jo akląjį šunį, su tuo vėl taip pat pasielgsias.

Gera būtų, kad teisėjai taip pat reaguotų ir į darbininkų teises.

Įdomumai

TŪKSTANČIAI NUDRISKUSIŲ MERGINŲ KLAIDŽIOJA PIETUOSE

Kanados žurnalistui Gordonui Sinclair'ui teko pasikalbėti su Floridos policijos moterų skyriaus viršininke, kuri teigia, kad Floridoj ir kitose Suvienytų Valstijų pietinėse valstijose randasi tūkstančiai klajoklių, apdriskusių merginų, važinėjančių prekiniais traukiniais vieta iš vietos ir nenorinčių dirbti jokio darbo. Sako, kad nekurios iš jų didžiuojasi delto, kad neturi savo namų nei jokios priegłaudos. Jos eina arba važiuoja gana dideliais būriais ir merginas, dirbančias medvilnės plantacijose, išjuokia kaipo alginės verges. Pas klajokles esą labai daug ir poetiškumo, jų tikslas be cento apvažinėti visas Suvienytas Valstijas ir Kanadą.

Nekurios iš merginų esą labai drąsiai, nešiojąsi su savim revolverius, peilius arba blekdžekius, o kitos kelionėj prasimanę vaikų. Viena merginа prekiniam vagone buvo sulaikyta net su penkiais vaikais.

Laikraštininko teigimu, Kanadoj nėsą tokio tipo klajoklių merginų, kaip kad yra pagarsėjusiam dykaduonių rojuje Floridoj. Nors ir Kanadoj yra tūkstančiai benamių merginų ir daugelis jų vieta iš vietos važinėja prekiniais traukiniais, tačiau darbo ieškojimo sumetimais, o Floridoj važinėją plėšikavimo tikslais.

Prieš 20 metų tenai nebuvo nei vienos bastūnės merginos, bet šiandien yra didelis skaičius ir kas kart tūkstančiais didėja. Tas viskas vyksta tais laikais, kada kapitalistai kraunasi didžiausius pelnus ir gėrisi prosperity vaisiais. Iš to lengvai galima suprasti, kas bus už kitų 20 metų, jei nebus panaikinta ši žmones į bedugnę stumianti pasipelnyjimo sistema.

ANGLIJOS MOKYTOJAI ATSISAKĖ MELSTIS

Anglijos tūli elementai buvo davę sumanymą, kad per metus būtų išrinktos šešios dienos, kuriose mokytojai su visais mokiniais atlankytų bažnyčias ir į vietą mokinimosi pasimelstų. Tačiau tas projektas sutiko didelį pasipriešinimą Anglijos Mokytojų Nacionalinėj Unijoj ir mokytojai atsisakė eiti su mokiniais melstis. Vietoj mokytojų su mokiniais bus siunčiami vyresnieji mokiniai. Mat, daugiau apsišvietę žmonės maldų nemėgsta, daugiau prisimeldžia, tai bemoksliai arba mažamoksliai, nes jie bijosi ir savo šešėlio.

UŽ "IŠMELDIMĄ" LAIKRODŽIO GAVO KALĖJIMO

Fort Erie miestelyje gyvenanti 29 metų amžiaus Mario Zanutto sakosi esanti po dieviška apveizda ir su pagelba maldų galinti atrasti prapuolusius daiktus. Vieną kartą ji nuėjo pas savo kaiminką ir po jos išėjmui dingo kaiminkos laikrodėlis. Kaiminka kreipėsi į policiją, kuri atvykus apžiūrėjo visus stalčius ir niekur laikrodėlio nerado. Tada kaiminka kreipėsi pas maldininkė, kad ji su dievo pagelba padėtų laikrodėlį atrasti. Atėjus Zanutto puolė ant kelių ir kurį laiką karštai meldėsi. Po pasimeldimo apžiūrėjo spintas ir iš vieno stalčiaus ištraukė laikrodėlį. Bet nesirado kvailių, kurie patikėtų, kad laikrodėlis surastas su dievo pagelba ir patraukė maldininkę atsakomybėn, kur ji gavo šešis mėnesius kalėjimo.

SENIS GAVO 60 LAIŠKŲ NUO MERGINŲ

Praeitą sąvaitę buvo labai nerami, didelio galvosukio ir vaizduotės apie gražiąją lytį tūlam George Lossingui, 59 metų seniui, gyvenančiam Port Rowan apylinkėj ir dirbančiam pas farmerius bernu. Mat seniui, tur būt, nusibodo gyventi nekaltybėj, tai vargšas užsimanė apsivesti. Matomai, neturėjo tiek drąsos, kad nuvykus pas kokią dailiosios lyties atstovę jai išdėstyti savo pageidavimus, tai pasiskelbė apylinkės laikraštvje, Simcoe Reformer, kad ieškąs pačios. Skelbimas ant tiek buvo pasekmingas, kad "sužavėjęs" 60 moterų, daugiausia iš apylinkės, o kitos atsiliepė iš šiaurės Ontarijos ir net iš Kvebeko provincijos. Vienos išdėstė savo meilę seniui su rašalu ant popierio, o kitos su paišeliu. Vietinis paštorius turėjo daug darbo nešti laiškus į kaimišką baksą, o "įsimylėjęs" daug darbo kasdien eiti prie bakso ir atsiėmus laiškus duoti ištroškusioms apsivesti atsakymus.

Tarp aplikančių apsivesti yra daug jaunų farmerkaičių ir su šeimynomis našlių moterų, kurios prasideda nuo 23 metų ir baigiasi 70 metų. Tačiau jaunikis sakosi senų ir jaunų nenorįs. Viena jauna mergina jam parašiusi: "Esu tinkamoj sveikatoj ir būsiu linksma, kad galėsiu prisiglamonėti jums mažučių sūnelių." Bet senis jaunomis nepasitikįs ir žinąs ko jos nori, už tai iš visų pasirinkęs vieną 26 metų amžiaus gražią merginą iš Picton miestelio ir su ja ketinąs apsivesti. Jis jau buvo pas ją ir atsilankęs ir nutaręs vasaros metu apsivesti, kad galėtų ant žiemos pridaryti įvairių "prezervų."

Su šiuo nepaprastai pasekmingu skelbimu susidomėjo ne tik moterys, bet ir senberniai. Jaunikis gavo laišką iš Toronto nuo vieno senbernio, kuris dirba didelėj departamentinėj krautuvėj. Torontietis užvydi farmeriui "laimės" ir guodžiasi, kad ir jis norįs įdėti tokį skelbimą, bet vietiniai laikraščiai pačiai paieškoti skelbimų nepriima, tai pastarasis "laimingojo" prašo, kad vieną pasirinkęs, kitas jam perleistų, žinoma tik ne senes. Už tą patarnavimą torontietis prižada "laimingajam" pagelbėti įsikurti ūkį.

Senis laikraščių korespondentams papasakojo ir laiškais prirodė, kad viskas eina kaip sviestu patepta, merginos ir našlės labai žavėjančiai siūlo jam savo meilę. Viena našlė iš Londono rašanti, kad ji mintyse apie jį kankinasi net nuo ketvirtos valandos iki atsigulimo. Atrodo, kad viskas gerai baigsis, jei įsimylėjusį "jaunikaitį" gražioji lytis neišvarys iš proto.

Pasirodo, kad šis skelbimas nevienam senam kavalieriui jau sudrumstė lyg šiol buvusią labai gražią nuotaiką.

SUSITIKO TARP SAVĘS KARIAUJANTI BROLIAI

Iš Madrido praneša, kad 16 dieną El Pardo fronte, į šiaurę nuo Madrido, buvo mūšiai pertraukti ir neilgam susiėjo tarp savęs pasikalbėti ir parūkyti abiejų pusių kareiviai. Įvykę nepaprasti pasikalbėjimai. Vienas senas lojalistas sukilėlių karininkui pareiškė: "Jūs turite suprasti dabar, kad kariaujate del klaidingo įsitikinimo." Karininkas atsakė: "Kiekvienas kariauja už tuos dalykus, apie kokius jis mano."

"Klaidingai manai, sūnau," atsakė senas lojalistas. "Kada tu susiprasi, prisijungsi prie mūsų, mes laukiam jūsų."

Tarp susitikusių įvyko nepaprasta drama, nes susitiko du broliai, kurių vienas apsivilkęs sukilėlių, o kitas lojalistų uniforma. Jiedu abu labai verkę ir kalbėję į vienas kitą su nepaprasta išgąstimi.

Vėliau grįžę kiekvienas į savo apkasus ir vieton žodžių pasigirdo šautuvų, kulkosvaidžių, kanuolių ir rankinių granatų kalba.

UŽMUŠĖ SAVO DUKTERĮ UŽ VERKIMĄ

Detroite gyvenanti Virginia Broadway, 33 metų amžiaus, prisipažino, kad ji balandžio 5 dieną užmušusi su bato kurka savo dukterį vienų metų amžiaus ir numetusi jos lavoną ant pelenų krūvos. Prie žmogžudystės privedęs nepaprastas kūdikio verkimas.

SU TABAKU ĮSIDĖJO Į PYPKĘ ŠOVINĮ

Goderich apylinkėj gyvenantis tūlas 26 metų amžiaus Graham turėjo didelę pypkę, kurią praeitą sąvaitę užsirūkė ir su godumu traukė iš jos dūmus. Bet jam berūkant staiga panosėj įvyko eksplozija ir dantyse pasiliko tik cibukas ir prieš akis dūmų kamuolys. Jis greitai prasikrapštė dulkėmis pripildytas akis ir pamatė po savo kojomis gulinčią kulką ir į visas puses ištaškytas pypkės liekanas. Paaiškėjo, kad su stambiu tabaku į pypkę per neatsargumą įsidėjo ir 22 numerio šautuvo šovinį, kuris metėsi jo kišenėj.

Lietuvoje

KUNIGAI PERSEKIOJA PAŽANGIUS MOKSLEIVIUS

Kybartai.—Kybartų Valstybės gimnazijos vienas VII klasės mokinys, gyvenąs apie 5 kilometrus nuo gimnazijos, šiemet pradėjo sekmadieniais neateiti į bažnyčią. Už tai jam elgėsio pažymys buvo sumažintas iki 4, ir jis nebuvo atleistas nuo mokesčio už mokslą. Be to, jį kapelionas klasėj išvadino komunistu. Paskiau tas pats kapelionas pakišo jam velykinę numeruotą kortelę, kurios, žinoma, mokinys iš kapeliono nėmė. Tada kapelionas pareikalavo, kad šitą mokinį iš gimnazijos prašalintų, kas buvo ir padaryta. Švietimo ministerija į šį įvykį pažiūrėjo kitaip, nes po sąvaitės gimnazijos vadovybė pasiūlė tam mokiniui paduoti prašymą priimti jį atgal į gimnaziją. Prašymas buvo paduotas ir mokytojų taryba dabar nutarė jį atgal priimti į gimnaziją su sąlyga, kad jis viešai atsiprašytų kapelioną už neėmimą velykinės kortelės ir kad ateity lankytų šventadieniais bažnyčią. Be to, jam dabar elgėsio pažymys sumažintas iki 3.

IR ŽEMAIČIAI DARO PINIGUS

Nesenai Žemaitijoj apyvartoje pasirodė netikrų sidabrinių monetų po vieną ir du litu. Policija ilgai sekė kas tuos pinigus platina, tačiau vis nepavykdavo sugauti, nes pinigų fabrikantai, matyt, buvo gerai suorganizavę pinigų platinimą. Tik kovo 11 dieną Kretingos policija sugavo nusikaltimo siūlo galą ir fabrikantus išaiškino. Pasirodo, kad fabrikantais buvo Kazys Pocius ir J. Suodžius. Gi pinigus platino K. Zilius, Čiuželių kaimo, Kulių valsčiaus gyventojas, ir A. Žilius, Anužių kaimo, Kartenos valsčiaus gyventojas. Pas Suodžių rasta pinigams gaminti įrankiai ir pagamintų 12 netikrų monetų po du litu ir 25 po vieną litą. Padirbti pinigai savo svoriu bei didumu visai tokie pat, kaip tikrieji, tik neskamba ir vienoj pusėj monetos esantis vytis atspausdintas atvirkščiai. Pocius už pinigų dirbimą vieną kartą buvo jau baustas, bet bausmę atlikęs vėl pradėjo verstis senuoju amatu.

KAIP PANEVĖŽIO LENKŲ PRIEGLAUDOS SARGAS NORĖJO PRALOBTI

Prieš keletą sąvaičių keletas Panevėžio gyventojų gavo net po kelis anoniminius laiškus, kuriuose buvo reikalauta į nurodytą vietą pristatyti po stambią pinigų sumą, priešingai—grąsinama gyvybės atėmimu.

Vasario 18 dieną Panevėžio gyventoja Marijona Varneckienė gavo iš Panevėžio pašto nuo nežinomo asmens anoniminį laišką, kuriame reikalavo iki vasario 25 dienai kelyje Panevėžys—Smilgiai, Kriaudiškių kaime prie kryžiaus padėti 1,000 litų ir gautąjį laišką. Priešingu atveju buvo grąsinama mirtimi.

Varneckienė tokio laiško pabūgo. Kitą dieną ji nuvyko į nurodytąją vietą, padėjo gautąjį laišką, o vietoj pinigų—savo laišką, kuriame prašė jos nežudyti, o kadangi pinigų neturinti, teiktis sutikti priimti tokiai sumai vekselius. Svetimo turto mėgėjas, matyt, vekselių nenorėjo priimti ir susirašinėjimus nutraukė.

Kovo 3 dieną gauta žinia, kad tokį pat laišką gavo Smilgiuose gyvenanti Beilė Birmanienė, tik iš jos buvo pareikalauta stambesnės sumos—5,000 litų. Šiuos pinigus anoniminio laiško rašytojas prašė padėti prie kelio Panevėžys—Smilgiai, Savitiškio dvaro krūmuose.

Tą pačią dieną Panevėžio miesto gyventojas Lipmanas Kruminas iš Panevėžio pašto gavo tokį pat laišką, kuriame nežinomas asmuo reikalavo toj pat vietoj, kovo 9 dieną, padėti 2,000 litų ir gautąjį anoniminį laišką. Visuose laiškuose buvo grąsinama: neišpildžius reikalavimų, bus atimta gyvybė, bet paskutinių laiškų gavėjai nesusijaudino. Lipmanas Kruminas nurodytą dieną į pažymėtą vietą padėjo maišo skudurą ir prie jo įsmeigė lazdukę. Buvo laukta kas ateis palikto "turto" atsiimti. Ir štai, sargybai stebint, kovo 10 dieną apie 7 valandą ryto į Savitiškio dvaro krūmus atvažiavo tūlas, per 50 metų amžiaus žmogus. Kelyje paliko arklį ir nuėjo į laišku rodytą vietą. Apknaisė Krumino paliktą "turtą," bet nieko nedaręs grįžo prie arklio, bet čia pateko į atatinkamų organų rankas.

Sulaikius tuoj paaiškėjo anoniminio laiškų autoriaus asmenybė. Tai panevėžietis Adomas Stankevičius, Panevėžio lenkų prieglaudos sargas, gyvenantis vienuose namuose su Varneckiene, kuriai parašė pirmąjį anoniminį laišką.

Anoniminių laiškų braižas pilnai atitiko Stankevičiaus rankraščiui, todel esant aiškiai kaltei, jis pasodintas Panevėžio kalėjiman.

Stankevičius anksčiau nuomuodavo dvarus. Buvo pasiturintis ūkininkas. Pastaruoju laiku, be prieglaudos sargo pareigų, buvo tos pat prieglaudos Eimuliškio miško prižiūrėtoju.

"Saludad!"—Paaugusi mergaitė mokina mažutę savo sesutę iškelti sugniaužtą kumštį. Faši s t ų bombos užmušė daugybę tokių mažų vaikučių Madride ir po visą Ispaniją.

Stankevičius iki suėmimo buvo uolus lenkų veikėjas. Turi skaitlingą šeimą—dukterys lanko lenkų gimnaziją.

DIDELIS GAISRAS PLUNGĖJ

Kovo 20 dieną vėlai vakare Plungės miestelyje sudegė piliečio Puzino du sandeliai. Gaisrininkams atvykus jie jau baigė degti.

Del didelio vėjo, būtų sudegus visa Vytauto prospekto gatvė, bet šlapiam orui esant, pavojus miesteliui praėjo.

Gaisrui kilus, daug žmonių išbėgo iš namų, namus palikdami be apsaugos, todel ne vienas grįžęs namo nerado savo pinigų ar kitokių daiktų, nes miestelio vagiliai, kurių čia yra nemažai, pasinaudojo proga.

SUDEGĖ TELŠIŲ MIESTO TEISMO BUVAINĖ

Kovo 23 dieną apie 3 valandą ryto Kęstučio gatvėje, V. Augustaitienės mūriniame name k i l o gaisras. Degtį pradėjo viršutiniame aukšte, kaip spėjama, iš suskilusio pečiaus. Tame name buvo Telšių miesto savivaldybė, Apylinkės teismas, sveikatos centras ir gyveno siuvėjas Andriejauskas. Gaisrui pradėjus buvo skambinta savivaldybės ugniagesiams, bet tie atvyko tik už pusvalandžio. Del vėlaus atvykimo ir del vandens stokos, gaisras vis plėtėsi, apimdamas visas viršutines medines dalis.

Gaisro gesinimas užsitęsė per 10 valandų. Namo beliko tik sienos. Sudegė dalis ir teismo bylų.

DU SUSIŽEIDĖ SU MONTEKRISTAIS

Telšiai.—Kovo 18 dieną Gaudikaičių kaimo ūkininko Godelio bernas Česna Antanas, iš kažkur gavęs montekristo mažą revolverį, klėtyj šaudęs į taikinį. Išgirdęs ūkininko sūnus šūvius atbėgo pasižiūrėti ir bernui užtaisant minėtą revolverį, šis iššovė ir šratas pataikė atėjusiam į šlaunį, sulysdamas iki pat kaulo. Nukentėjusiam Telšių ligoninėj padaryta operacija.

Telšiuose, irgi tą pačią dieną, 11 metų Ibenskas, gavęs iš tėvo pinigų, nusipirko monekristą — revolverį ir, pasikvietęs 10 metų draugą Šeškauską, nupirktąjį ginklą demonstravo, montekristas iššovė ir kiaurai peršovė Šeškauskui ranką.

VAIKĖZAI TERORIZAVO PILVIŠKIEČIUS

Pilviškiuose buvo susidariusi banda daugiausia iš 16-17 metų vaikėzų, kurie buvo visiškai už kariavę Pilviškių miestelį. Jie apkuldavo pilviškiečius, o daugiausia tai per ilgą laiką terorizavo atvykstančius į miestelį apylinkės gyventojus.

Jų darbo metodas buvo labai paprastas: pamatę ūkininkus prie alūdės ar net turgavietėje, kibdavo prašydami fundyti. Kiti panašius reikalavimus patiekdavo ir smuklės viduje. Prašymo nepatenkinus—pradėdavo užgaulioti žodžiais ir veiksmais. Ūkininkams pasipriešinus arba norint jais nusikratyti, tekdavo vesti žūtbūtiną kovą, nes mūšyje dažnai dalyvaudavo ne tik dešimts "bezprizorninkų," bet ir tiek pat ūkininkų. Viename tokiame mūšyje ūkininkas Luobikis taip buvo sumuštas, jog teko ligoninėn atsigulti.

Pagaliau policija atkreipė į juos dėmesį ir jie atsidūrė teisme. Iš dvylikos "bezprizornikų" dešimts nuteisti nuo 4 parų iki 4 mėnesių arešto, o du išteisinti.

Tai taip kultūrėja Lietuvoj jaunimas.

PLENTO DARBININKAI UŽKRĖTĖ RASEINIŠKIUS VENERINĖMIS LIGOMIS

Raseiniai.—Kai kuriuose Raseinių valsčiaus kaimuose, prie Žemaičių naujo plento statybos, dabartiniu metu pasirodė susirgimų venerinėmis ligomis. Prieš pravedimą plento, kaime venerinių ligų visiškai nebuvo. Matyt, ši liga paplito nuo darbininkų, kurie bedirbdami prie plento darbų jomis apdovanojo ūkininkaites.

ŽEMAITIJA PASMIRDO ETERIU

Tauragė. — Nors paskutiniu laiku už eterio (anodijos) pardavinėjimą, net ir už vartojimą, gana smarkiai baudžia, bet Tauragės apskrityje, palei visą Klaipėdos kraštą, retame kaime jis nedvokia. Daug kur, dėka griežtų bausmių, yra jaučiamas eterio vartojimo sumažėjimas, bet daugumas žmonių jį yra iki tiek įpratę, kad nemaino jo už kitus svaigalus. Nors mažiau, bet eteriu dvokia Žemaitijos kaimai.

JURBARKĖ BUVO DIDELIS POTVINIS

Kovo 17 dieną apie 6 valandą pradėjo judėti Nemunas ir vanduo iš pradžių kilo horizontaliai. Bet vakare, ties Jurbarku Nemune už salos susikimšus ledams vanduo pradėjo smarkiu tempu kilti. Gyventojus saugotis nuo pavojaus įspėjo ugniagesių sirenos. Vos spėjus Nemuno pakrasčių gyventojams pasitraukti, tuoj visas Jurbarko pietų miesto kraštas pasinėrė vandenyje; vanduo apsėmė didelę miesto dalį ir net turgavietę, taip pat Garlaivių, Mėsinės gatvės buvo pilnos vandens.

Šiemet potvynis jurbarkiečiams padarė labai daug nuostolių, kurie dar nėra apskaičiuoti, bet manoma, kad jie bus dideli, nes potvynis yra sunaikinęs bei pagadinęs daug kilnojamo turto.

Taipgi užtvinęs Nemunas apsėmė dalį Šiaudinės miestelio ir Palankinės kaimo, kur padarė nemaža nuostolių. Kai kurių žmonių prigėrė vištos, sunaikino pašarus, išlaužė langus, apgadino trobesius ir kitą kilnojamą turtą.

KAS NEIS IŠPAŽINTIES "PAVIRS Į ŠUNIS"

Marijampolė.—Baigiantis gavėniai, prasidėjo visokios rekolekcijos. Į rekolekcijas buvo kviečiama labai daug žmonių. Kvietimams buvo naudojama ir spauda. Išspausdino ir platino tam tikras, taip vadinamas "letučkas," kuriose buvo rašoma—"ateikite į rekolekcijas visi ir kas netikite, ir bolševikai, ir komunistai, ir bedieviai." O vienas vienuolis vokišku akcentu taip bobeles gazdindamas pasakė: "Jei prieš velykas išpažinties neisite—į šunis pavirsite!" Del šio sakinio visiems marijampoliečiams, ypač moterims buvo daug visokių kalbų ir svarstymų.

ŪKININKŲ BYLA SU ŠNIPU

Laike Suvalkijos ūkininkų streiko, Vilkaviškio apskrities, Pajevonio valsčiaus, Karalkrėšlio pradžios mokyklos mokytojas Augustinas Matukevičius išleido provokuojančius atsišaukimus, kuriuose Bajorų kaimo ūkininkus Liepinį, Liepinienę, Burbą, Burbienę, Juškevičių ir Galioriškės kaimo ūkininką Kijauską išvadino išgamomis. Atsišaukimų tikslas buvo žvalgyvininkų akis atkreipti ant paminėtų ūkininkų, kad juos suimtų ir įmestų į kalėjimą. Viskam aprimus, įžeistieji patraukė provokatorių atsakomybėn, bet jau antri metai bylinėjasi ir nors teismas randa provokatorių kaltu, bet vis daugiau penkių parų neskiria jam kalėjimo. Mat Matukevičius yra tautininkų partijos vienos kuopos sekretorius, o už jį liudija mokyklų inspektorius Kiaunė, kuris yra tautininkų šulas visame Vilkaviškio apskrityje.

Ūkininkai į teismą susirinko su įvairiais prieš provokatorių skundais, tarp kurių buvo viena suviliota mergina, bet niekšui bausmės neskiria už tai, kad jis priklauso tautininkų partijai.

PARDAVINĖJA IŠ VARŽYTINIŲ ŪKIUS

Kovo 18 dieną Vilkaviškio apylinkės teismo salėje buvo išstatyti viešose varžytinėse parduoti 7 ūkiai. Iš to skaičiaus 3 ūkiai jau iš antrų varžytinių, tad įkainuoti jau pusė kainos ir buvo parduoti. Keturiems ūkiams, parduodamiems pirmose varžytinėse, nebuvo pirkikų ir liko neparduoti.

PABAIGĖS KARO TARNYBĄ NUŽUDĖ ŽMOGŲ

Kilęs iš Žagarės, Liudas Pamparas atliko inžinierijos batalijone karinę prievolę ir šių metų kovo mėnesio pradžioje iš kariuomenės buvo paleistas. Tą pačią dieną buvo nužudytas (užsmaugtas) inžinerijos batalijono pečkurys Mikas Masiulis. Tą dieną Masiulis rengėsis krikštyti savo naujagimę dukterį.

Išaiškinta, kad Pamparas Masiulį nusiviliojęs į batalijono pastogę ir ten jį mužudė. Paskui persirengęs, nes drabužiai buvo kruvini, nuėjo į Radviliškio miestelį ir iš ten grįžo su čemodanu: rengės išvykti į Žagarę. Geležinkelio stotyje Pamparas buvo sulaikytas. Kratos metu pas jį rasta dvi po 5 rublius aukso monetos ir apie 20 litų. Liudytojai pripažinę, kad skarelė, kurioje buvo aukso rubliai įvynioti, buvus Masiulių. Karo lauko teismas Pamparą nubaudė mirties bausme ir prieš velykas tapo sušaudytas.

SUSIRGO ŠIAURĖS LIETUVOS STIRNOS

Pastebėta, kad Pietų Lietuvos miškuose stirnos linksmos ir gerai veisiasi, o Šiaurės Lietuvos miškuose vaikščioja galvas nuleidusios, nebaugios, jų skaičius mažėja. Nesenai rasta 7 stirnos nugaišusios. Jos atgabentos į veterinarijos institutą mirties priežastimis ištirti. Paaiškėjo, kad jos sirgo plaučių uždegimu ir delto nugaišo.

Šeduvos vaistininkas vieną sergančią stirnaitę gydąs.

IŠSISKYRĖ 48 METUS KARTU GYVENĘ

Raseiniai. — Kovo 22 dieną taikos teismas nagrinėjo įdomią bylą. Apylinkės gyventojas Vaičikauskas, kuris turi 80 metų, sumušė savo žmoną už tai, kad ji primėtinėdavusi jam esant neištikimu. Teismas jį nubaudė 3 paromis arešto. Liudininkai parodė, jog Vaičikauskas kasdien gerdavęs ir parėjęs į namus keldavo triukšmą. Vaičikauskienė, kuri su savo vyru išgyveno 48 metus, dabar atsiskyrė ir nutarė amžių baigti viena.

Sovietų Žinios

ATRASTOS INDUSTRIJAI SVARBIOS DULKĖS

Rytinėse Uralų kalnų pašlaitėse, netoli Čeliabinsko, mineralų ir žalios medžiagos instituto ekspedicija atrado iki šiol nežinomą mineralą. Mineralas pačios gamtos sumaltos į mikroskopiško dydžio dulkes, bet mažai randasi už jį kietesnių mineralų. Savo išvaizda panašus į putnagą, arba dulkes, turinčias dalį titnago priemaišų. Panaudojus šias dulkes industrijoj gavosi labai teigiami rezultatai. Pamėginta daryti gramafonams plokštelės, kurios pasirodė labai praktiškos, nes nebijo jokių įrėžimų. Jis pavadintas "taktubai." Ekspedicijos galva, inžinierius Avisov, pareiškė, kad primaišius šio taktubai į gumą ir padirbus automobiliams padangas, jos bus ant tiek tvirtos, kad jos nesidėvės, bet keliai turės dėvėtis. Tą patvirtina ir laboratirinis tyrinėtojas.

Šią vasarą planuoja pradėti taktubai iš žemės kasimą ir pradėti jį naudoti industrijoj. Mineralų instituto profesorius Federovsky mano, kad naujai atrastas mineralas turės didelę vertę visoj pasaulinėj plotmėj, nes gal pavyksią jį pritaikinti įvairiose sunkiosios industrijos šakose.

MOTERYS TRAKTORYSTĖS

Voronežo provincijoje pavasario sėjos darbuos dalyvaus 250 moterų vadovaujamų traktorių brigadų, kuriose vairuos traktorius netoli 2,500 moterų.

EMIGRANTAS

Atsiminimai

(Tąsa)

Vakaras taip ir praėjo: aš knygą skaičiau virtuvėj, o ji kambaryje. Tik kai sugulėm, vėl pradėjom kalbėti.

—Man atrodo, kad tu bereikalingai pyksti ant manęs,—prakalbinau ją.

—Aš nepykstu. Man tik nesmagu, kad reikia vienai rioglioti namie. Žiūrėk, visi šventes leidžia kartu, džiaugiasi gyvenimu, o mes nematome jokių švenčių nei vakarų. Tu eini ir eini.

—Tas teisybė, bet ką daryti. Kad būtų kam atliktį tuos visus darbus, kurie tenka atlikti mūsų judėjimui, tai liktų laiko pasidžiaugti. Geriau padarytum, kad stotum į partiją ir kitas drauges kviestum. Tuomet būtų ir mums lengviau.

Kol miegas užmerkė mūsų akis, aš įtikinau ją, kad geriausia ji padarys, jei paseks mane.

—Gerai, prirašyk ir mane,—tarė ji.—Bet dabar jau eikime miegoti.

* * * * *

Vieną vakarą parėjęs iš darbo radau ją vėl apsiverkusią. Bet nieko man nesakė, tik padavė laišką. Laiškas buvo nuo Onytės. Jame buvo parašyta: "Brangus idėjos drauge: aš labai norėčiau su jumis pasimatyti ateinantį sekmadienį. Turiu labai svarbų reikalą. B ū k Queens parke apie 1 valandą po pietų. Su pagarba: Onytė." Ji buvo šį laišką, matomai, perskaičius.

—Turbūt jau šis laiškas pravirkdė,—pradėjau.

—Kodel gi jis negali pravirkdyti?

—Aiškus dalykas, kad gali, bet jei žinotum kame dalykas, tai nereiktų verkti.

—Tai paaiškink.

—Kada tu įsitrauksi į darbininkišką veikimą, tuomet geriausiai suprasi, kad tokie laiškai neišvengiami.

—Tai jau paaiškinai?

—Jei to maža, galiu paaiškinti daugiau. Bet turiu prisipažinti, kad aš pats gerai nežinau apie tuos svarbius reikalus. Tiek tik galiu pasakyti, kad jie grynai organizaciniai. Pereitą sekmadienį susitikome, bet Kazys kartu buvo, todel man nepasakė. Matomai nenorėjo sakyti prie Kazio.

Tuos žodžius užbaigus, įbėgo Kazys. Jo veidas buvo labai piktas. Žmona tuojau pradėjo klausinėti, kame dalykas.

—Po velniais,—tarė jis ir nusispiovė.—Žmogus norėk gerai daryti, tai tave apšaukia kaž kokiu . . .

—Kas taip atsitiko?

—Aš negaliu panešti. Tegul jie pasikaria. Tegul badu miršta, o aš daugiau del jų nedirbsiu.

—Ką tau jie padarė ir kas jie tokie yra?

—Kad jūs užgirstumėt, ką nekurie ant mūsų kalba, ir jūs pyktumėtė. Jurgis man kaį pradėjo pasakoti, ką ant mūsų kalba, tai man nervai pradėjo irti. Sako, bolševikai prisirenka aukų ir gyvena iš jų. Girdi, bolševikai išnaudoja darbininkus. Sako, renka pinigus iš darbininkų ir jais penisi.

—Bet gi tu žinai, kad neteisybė. Tai ko tau pykti?

—Už tai ir pikta, kad neteisybė. Žmogus vargsti, naktis nemiegi, o jie tave vagiu apšaukia.

—Reikia jiems atleisti, nes nesąmoningai taip daro.

—Tai baisus nesupratimas. Žiūrėk, juk visa buržuazija gyvena iš darbininkų prakaito. Visi kunigai gyvena iš darbininkų centų. Valdžios atstovai taipgi algas gauna iš visuomenės mokamų pinigų—ir dar ne betkokias. O tie ponai nieko gero del darbininkų neduoda. Bet ant jų nerėkia. O kai mes surenkam kelis centus išleidimui kokių atsišaukimų į visuomenę, tai jau blogai.

—Nusiramink, — tariau jam, —tai dar tik pradžia. Padirbsi daugiau—daugiau užgirsi.

—Aš metu partiją ir viską. Tegul juos pagraužia utelės pirma, tai gal tada bus sukalbamesni.

Turėjau daug darbo, kol aš jam išaiškinau, kad jis klysta taip darydamas.

—Kaip sau nori, bet bolševiku būti, tai ne juokas. Pirmiau aš maniau, kad bolševiku gali būti bile kas, kas tik užsimano. O dabar pamačiau, kad tai reikia akmeninio žmogaus. Kas neįvertina bolševikų pasišventimo del darbininkų klasės, tas visai nieko neišmano.

—Matai, kai dabar kitaip kalbi . O ką tu seniau sakydavai? Atsimeni, kai man sakei, kad bolševikai yra darbininkų priešai. Dabar pats matai, kaip jie darbuojasi už darbininkų reikalus.

Mums bekalbant pra d ė j o rinktis ir kiti draugai. Tą vakarą pas mus įvyko komunistų grupės susirinkimas. Šiame susirinkime ir maniškė įstojo.

* * * * *

Šeštadienį po pietų aš ir dar vienas susitarėm eiti parinkti balsų už panaikinimą 98 sekcijos.

Reikia pasakyti, kad šeštadienis buvo gražus, bet nelabai pasekmingas. Visą gatvę perėjom, bet reton kurion stubon įėjom, nes žmonės buvo išėję ar į miestą ar kur kitur. Ant galo nutarėm užeiti vienon klebonijon, paprašyti, kad klebonas pareikštų savo nuomonę.

Klebonas (protestonų kunigas) į mus atsinešė labai mandagiai. Pakvietė įeiti į vidų ir paaiškinti kame dalykas.

—Prašau sėstis ir jaustis kaip namie,—pareiškė jis, kuomet suėjome. Paskui atnešė cigaretų ir paprašė užsirūkyti.—Aš norėčiau, kad man išaiškintumėt, kam reikalingi tie balsai.

—Dvasiškas tėvelis turbūt žinote, kad Kanada turi įstatymą, kurio viena sekcija — 98 sekcija — perdaug žiauri, perdaug varžo demokratines žmonių teises. Tokiai šaliai, kaip Kanada, kuri vadina savo tvarką demokratine, toks įstatymas tikrai gėdą daro,—aiškino mano draugas.—Todel mes renkame balsus, norime sužinoti, ką visuomenė mano apie tą įstatymą.

—Turiu prisipažinti, kad aš esu visai nesusipažinęs su tuo įstatymu. Gal paaiškintumėte man apie tą įstatymą.

Mano draugas padavė jam kopiją to įstatymo ir paprašė susipažinti. Klebonas paėmė ir perskaitė.

—Aš nieko blogo nematau,—tarė jis.—Tai tik komunizmo sulaikymui.

—Bet gi, jei Kanada skaitosi demokratinė šalis, tai turėtų leisti visokių pažiūrų partijoms veikti.

—Tas teisybė, bet reikia atminti, kad komunistai šaukia žmones nuversti šią valdžią ir atimti iš žmonių nuosavybę.

—Tas netiesa,—tariau aš,—komunistai to nedarė. Jie nurodo, kad ateis laikas, kada visuomenė negalės gyventi senu būdu, bet dar ne taip tuoj, o šiuo laiku jie reikalavo visuomenei laisvės ir duonos.

—Aš turiu prisipažinti, kad komunistų neapkenčiu ir niekad nebalsuosiu, kad tą sekciją panaikintų.

—Ar neprasižengiate prieš dievo įstatymą, kuriame jis pažymi, kad reikia mylėti ne tik draugus, bet ir priešus.

—Matote, reikia mylėti ir priešus, bet šiose dienose sunku tą padaryti. Mylėdamas priešus nusidėsi geriems žmonėms, nes pagelbėsi priešams laimėti.

—Tai klebonas vistiek klystate.

—Kame?

—Klebonas mylite visuomenės priešus—išnaudotojus, kurie atėmė iš biednų žmonių paskutinį duonos kąsnelį.

—Kaip jie atėmė?

—Tai kodel milijonai be darbo? Kodel tie, kurie dirba, nieko neturi, o kurie niekad nedirba produktyvaus darbo, tie turtuose paskendę. Mums atrodo, kad krikščioniška dora reikalauja pasmerkti tuos, kurie atneša skurdą, karus ir kitokios sąlygos mūsų veikimui tais klausimais, kas buvo veikta ir ką reikia daryti, kad mūsų darbą pagerinti.

—Aš siūlau kiekvienu klausimu padaryti apžvalgą ir paskui pasidalyti prirengimą raportų, —pasiūliau aš.

Draugai sutiko ir pradėjom diskusuoti Kanados lietuvių vienijimo klausimu.

—Kas liečia Kanados lietuvius, — tarė Antanas, — reikia pasakyti, kad nėra taip blogai. Kanados lietuviai gana darbininkiškai protauja. Pas daugumą reiškiasi didelis pritarimas revoliuciniam judėjimui. Visa bėda tik tame, kad gyvena labai išsimėčiusiai ir delto susidaro nepatogios sąlygos lavinimuisi, klasiniam švietimuisi. Mums reikia surasti būdus, kaip pasiekti juos, kaip perduoti jiems darbininkišką dvasią.

—Aišku, Kanados lietuvių tarpe nėra tokio pasidalinimo, kaip tarp kitų tautų, bet nereikia įsivaizdinti, kad visi Kanados lietuviai vieningai laikosi,—tarė sekretorius.—Mes matėme praeityje, kad nėra vienybės. Mums svarbu, kad ta vienybė reikštųsi politikoj, kad mes Kanados lietuviai dirbtume Kanados ir Lietuvos varguomenės naudai. O to mes dar neatsiekėme. Atminkime, kad visose lietuvių organizacijose, kokios tik jos Kanadoj yra, nepriklauso nei dešimtos dalies visų Kanados lietuvių. Mes turime labai daug darbo. Vien tik tas, kad Kanados lietuvių judėjimas pradėjo centralizuotis vos pora metų atgal, rodo, kad negali būti perdaug gera padėtis. Be darbo negalėjo nei darbininkiškos idėjos pasiskleisti, nei judėjimas tinkamai augti.

Klebonas susiraukė ir nieko nesakęs atidarė duris.

—Matau, kad jūs velnio apsėsti. Prašau išeiti, nes šventoj vietoj jūs negalite ilgai būti. O jei neisite, pašauksiu policiją.

Ką gi daugiau daryti—turėjome išeiti.

—Dvasiškija yra atžagareiviškiausias elementas, su ja rimtai nepadiskusuosi, — tarė mano draugas, apgailestaudamas, kad sugaišome pusę valandos laiko.

* * * * *

Sekmadienį Onytės matyti neteko, nes mane pašaukė į Komunistų Partijos Lietuvių Frakcijos Centro Biuro susirinkimą, kuris, žinoma, buvo daug svarbesnis ir, todel, turėjau dalyvauti.

—Šiandien, draugai, ant dienotvarkės tik vienas klausimas, —tarė sekretorius, — tai mūsų frakcijų atstovų suvažiavimas ir prie jo prisirengimas. Kaip manote, ar užteks šio klausimo, ar svarstysime ką daugiau?

—Jei bus laiko, paimsime ką daugiau, o jei nebus—užteks ir tiek,—atsakė kitas.

Susitarėm pirmiausia svarstyti suvažiavimo reikalus.

—Gerai, galim pradėti,—tęsė sekretorius. — Aš siūlau nustatyti dienotvarkę suvažiavimui ir paskui kiekvieną punktą apsvarstyti. Ar sutinkate?

Su pasiūlimu sutikome ir nustatėme sekančią dienotvarkę: 1) Kanados lietuvių vienijimas; 2) Frakcijos pakėlimas narių skaičiumi ir jų prasilavinimu.

—Šiais visais punktais reikalinga prirengti po raportą suvažiavimui—tarė sekretorius.—Raportuose turi būti pažymėta,

(Bus daugiau)

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Visi Toronto Lietuviai Ruoškitės Pirmos Gegužės Šventės Apvaikščiojimui

RENGKITĖS SKAITLINGAI DALYVAUTI DEMONSTRACIJOJ

Šiais metais Pirmoje Gegužės visi progresyviai lietuviai iš Stanley parko maršuos į Queens parką po Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai Atsteigti vadovybe. Šiais metais Pirmos Gegužės demonstracija bus viena iš didžiausių ir svarbiausių kada kokia buvo Toronto darbininkų istorijoj.

Didžiausia delto, kad šiais metais Pirmoji Gegužės pripuola šeštadienį ir visi darbininkai, kad ir ne unijinėse dirbtuvėse dirbanti, galės dalyvauti demonstracijoj, nes veik visi šeštadienį po pietų nedirba.

Svarbiausia todel, kad šiais metais Ispanijoj eina kova tarpe darbo žmonių, ginančių laisvę ir demokratiją, iš vienos pusės, ir tarptautinio fašizmo, kitoj; kad fašizmo pavojus auga ir Kanadoj; kad Hepburno valdžia puola unijinį judėjimą, Oshawoj streikuojančius, General Motors darbininkus; kad Kanada ginkluojasi ir ruošiasi naujam karui, gynimui Anglijos imperialistų reikalų; kad išgelbėti Kanados darbininkus nuo įbloškimo į naują pasaulinę žmonių skerdynę; kad sulaikyti fašistinio pobūdžio Kanados viešpačių reakcines atakas ant darbo žmonių organizacijų; kad pakelti galingą solidarumo balsą ir parodyti demonstruojančią vienybę prieš tarptautinį fašizmą, pasiryžusį pavergti Ispanijos liaudį.

Už tai šiais metais visi darbo žmonės turi sujungti savo jėgas ir demonstruoti galingą solidarumą Pirmoje Gegužės, pareikšti savo balsą, parodyti kad stovi solidariai gynimui organizacinės laisvės, demokratijos ir taikos.

Pirmos Gegužės reikalus svarstydamas, komitetas nutarė užsakyti keturius tuzinus Ispanijos liaudies milicijos kepurių, kurias Toronto lietuviai galės įsigyti (viena kepurė kainuoja 15 centų), kad išreikšti brolišką solidarumą kovojančiai Ispanijos liaudžiai, užsidedant laike demonstracijos. Norintieji įsigyti kepures, pasistengkite išanksto užsisakyti pas komiteto narį draugą Matą Guobą, nes pasivėlavusieji galėsite nebegauti garbingų Ispanijos liaudies milicijos kepurių.

Ne tik suaugusieji, bet ir vaikai bus organizuojami demonstruoti. Iki dešimties metų vaikučiams bus nusamdytas trokas. Gražiai visokiais obalsiais papuoštam troke vaikučiai galės važiuoti sykiu su demonstrantais. Greitu laiku bus sušauktas vaikų susirinkimas. Visi tėvai atsiųskite savo vaikučius, kad tame susirinkime galėtų tinkamai prisiruošti Pirmos Gegužės demonstracijai.

Kad šiais metais lietuvių grupė neatrodytų taip sausa, nutarta susimokinti dainų, kad galėtumėm gražiai sudainuoti demonstracijoj.

Bus padaryti plakatai su obalsiais, kuriais pasipuoš lietuvių organizacijų būrelis.

Komitetas dirbsime, kaip geriau priruošti Pirmos Gegužės demonstraciją ir kviečiame visus Toronto ir apylinkės lietuvius mums padėti ir skaitlingai atsilankyti į demonstraciją. Demonstracija išmaršuos iš Stanley parko šeštadienį po pietų—1.30 val. Kitos dvi demonstracijos tuo pačiu laiku išmaršuos—viena iš rytinės miesto dalies, Riverdale parko, o kita iš Dufferin parko.

Vakare milžiniškas mitingas Maple Leaf Garden. Kalbės žurnalistė Dr. Anna Strong, kuri nesenai lankėsi Ispanijoj, ir kiti žymūs Kanados darbininkų vadai. Apart kalbėtojų, bus dainos, muzika ir šokiai.

Komiteto Sekretorius
V. R.

Koncertas Vytauto Kliube

Montreal. — Vytauto Kliubas gerai gyvuoja ir santaikoj sugyvena su Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpine Draugija. Šio mėnesio 11 dieną kliubiečių pastangomis buvo gautas vienas čekoslavakų tautybės muzikos mokytojas, kuris su savo simfonijos orkestru atliko gan gražią muzikalę programą. Jo orkestras susideda iš jaunuolių, bet jau gražiai išlavintų. Tas mokytojas pageidauja gauti lietuvių norinčių mokytis muzikos. Jis sutinka duoti pamokas ant įvairiausių instrumentų. Tas koncertas, kaipo pasirodymas jo gabumų. Norintieji mokytis muzikos, jauni ar suaugę, ras tą mokytoją kliube kiekvieną ketvirtadienio vakarą.

Z.

Ročesteriečiai Apie Torontiečius

Gerbiamos ir gerbiami torontiečiai!

Tariu jūms širdingą ačiū už tokį vaišingą mūs priėmimą, už draugių gaspadinių darbštumą suruošime mums svetingų pietų. Taipgi ročesteriečiai labai patenkinti suruošimu tokio gražaus koncerto ir detroitiečių programa. Kaip matyt, tai detroitiečiai draugai ir draugės nesnaudžia.

Grįžus iš Toronto, viena draugė užpuolė mane klausinėti, sako, ką matei, ką girdėjai Toronte. Aš, vietoj ilgų pasakojimų, išsitraukiau Liaudies Balsą iš kišenės ir padaviau tai draugei, kad sužinotų kas dedasi ne tik Toronte, bet ir visoj Kanadoj. Ji pažiūrėjus sako man: "Tai užrašyk jį man pusmečiui," ir padavė $1.25, kuriuos čia pasiunčiu, siuntinėkite jai Liaudies Balsą.

Dabar primenu, kad torontiečiai turite ištesėti savo pažadą ir turite atvažiuoti pas mus į svečius laike ruošiamo mūsų koncerto. Mes ročesteriečiai lauksime. Praneškite kiek atvažiuosite.

Likit sveiki.
M. Yanchis
Rochester, N. Y., U.S.A.

Unijų Klausimu

Į Moterų Drabužių Siuvėjus

Rašant šiuos žodžius (bal. 17 d.) moter. drab. siuvėjai-jos kovos lauke—streike. Apie 5-10 nuošimt. darbininkų dar skebauja. Jų tarpe, jeigu randasi nors vienas lietuvys-ė, tai greitai meskite tą pražutingą sau ir savo broliams užsiemimą, skebavimą. Atminkite, kad skebo rolėje atsidūręs darbininkas-ė amžinai pražudo savo garbę darbininkų klasėje. Skebavimas, tai didžioji judošystė prieš savo brolius. Nesuterškite mūsų brolių lietuvių vardo su skebavimu. Laikykitės kovos lauke ligi laimėjimo.

Į Metalistus

Daug sunkiosios industrijos plieno darbininkų stoja unijon, bet dar gana didelė dalis ir ligi šiol nesusirišo su unija, netapo unijos nariais. Ligi gegužės 1 d. unijon priimami nariai be įstojamo mokesčio. Po geg. 1 d. stojanti unijon, turės mokėti $3.00 įstojimo. Paskutinėmis balandžio mėn. dienomis naudokitės proga. Jums asmeniškai bus lengviau tapti unijistais ir organizaciniai paliksite atsparesni prieš bosus.

Unijos raštinės adresas: 7 Craig St. E., Room 26, Montreal, Que.

Aplikacijų kortų galite gauti ir pas d. K. Kilikevičių. Jis taipgi mielai sutiks kiekvieną metalistą surišti su unija.

Į Hollander Dirbtuvės Darbininkus

Kadangi vedamas prisiruošimas organizavimui kailiadirbių unijos lokalo ir darbas jau pradėtas tarpe francūzų ir hungarų tautybės darbininkų, tai kreipiamasi ir į lietuvius ten dirbančius, kad taipgi neatsisakytų ruoštis prie suorganizavimo Hollander dirbtuvės kailiadirbių.

Amerikos Darbo Federacijos unijose priklauso bemaž visi Jungtinių Valstijų kailiadirbiai, kodel kanadiečiams atsilikti nuo jų?

L. B. Korespond.

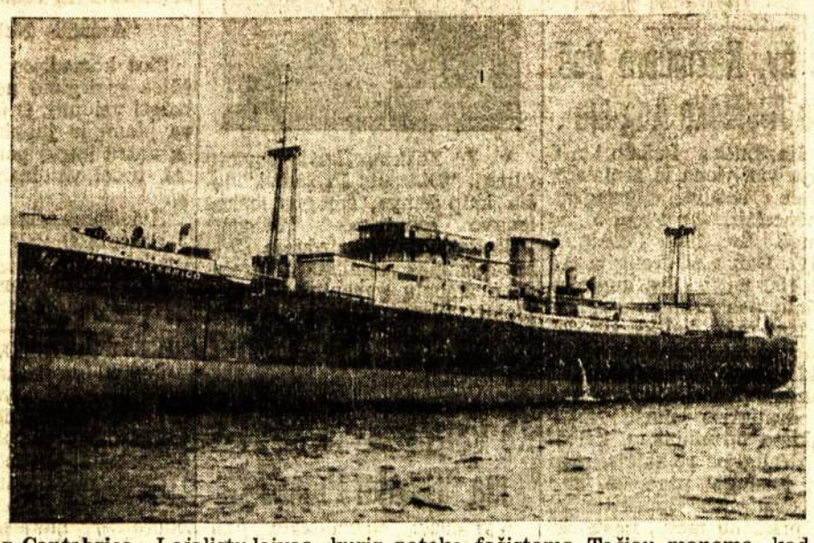

Mar Cantabrico—Lojalistų laivas, kuris pateko fašistams. Tačiau manoma, kad j-a me nebuvo tų ginklų, kurie buvo pirkti Suvienytose Valstijose.

Darbas Tik Pradėtas

Oi dar platūs čia dirvonai,
Mažai arta ir akėta.
Apsidairius po platybę,
Jauti darbas tik pradėta.

Vienur usnys užkerėję,
Kitur dagiai galvas kelia,
Ir kitokių čia benaudžių
Priskaitysi iki valiai.

Bet artojai išsijuosę
Varo vagą jau pradėtą,
Kur dar auga ušnys, dagiai,
Tuoj kviečiais tebus užsėta.

Sobuvos Petras
Montreal

KODEL TAIP EINA ALDLD VAJUS

Su gegužės 1 diena baigiasi ALDLD vajus gavimui naujų narių į draugiją. Tikrų žinių neturiu, ant kiek pasidarbavo dauguma kuopų, bet kiek tenka patirti, tai iš šių metų vajaus bus menki rezultatai. Iki šiol man žinoma, kad visos kuopos gavę tik apie 50 naujų narių. Buvo spaudoj rašyta, kad vien 137 kuopa užsidėjo kvotą gauti 50 naujų narių, bet iš paskutinio sekretorės pranešimo žinoma, kad kuopa gavus tik 21 naują narį. Toronto kuopa, kuri praeitais dvejais metais laimėdavo dovanas, šiais metais prašoko vos per dešimtinę.

Iš šiaurės Ontarijos ir vakarų Kanados kuopų sekretoriai rašė, kad gausią naujų narių, bet iki šiol negauta jokio pranešimo (išskyrus, Sudburį ir Winnipegą) kaip eina vajus.

Kiek teko patirti iš montrealiečių, tai jie jaučia stoką propagandos ir už tai kaltina Kanados Veikiantį Komitetą. Tiesa, reikia pripažinti, kad šiame vajuje propagandos buvo stoka, bet jos pagailėjo ne K.V.K., bet tie draugai ir draugės, kurie darbuojasi kuopose. Kanados Veikiantis Komitetas ir net laikraštis iš pat pradžios davė agitacijos apibudinimui ALDLD svarbos ir laukė atskirų kuopų atsiliepimo, o draugai kiti dirbo patylomis ir vengė viešai pasisakyti, kokius turi pasidarę naujų narių gavimui planus ir ko jau yra pasiekę. Čia pats tos svarbiausios propagandos branduolys. Juk būtų bereikalinga K.V.K. kas sąvaitę primінti organizacijos svarbą. Propaganda gaunasi iš atliktų organizacijos darbų, o tas kaip tik buvo palikta kuopose slaptybėj. Paimkime pavyzdin, kad ir montrealiečius. Draugai pasisakė, kad gausią apie šimtinę naujų narių, 137 kuopa iššaukė į lenktynes Toronto 162 kuopą. Reiškia darbo pradžia gana planingai pradėta, bet kaip tą planą vykdo gyveniman ir kokias kliūtis sutinka, apie tai niekad neprisiminė nei žodelio. Tiesa, kartas nuo karto prisiuntė K.V.K. sekretoriui pranešimą, kad jau tiek ir tiek turi narių, bet vien tas skaitlines padavus į spaudą būtų menka propaganda. Tinkamos propagandos vedimui reikia pažymėti, ant kiek yra plati dirva, koks skaičius draugų ir draugių darbuojasi tame klausime ir koks galėtų darbuotis. Tada tik gaunasi pilnas darbo vaizdas ir skatina kitus prie darbo.

Dar blogiau pasielgė torontiečiai. Jie priėmė 137 kuopos iššaukimą gauti 50 naujų narių, vajininkai pasisakė, kad gerai dirbsią ir kartas nuo karto darysią savo susirinkimus, bet kaip tas planas vykdomas į gyvenimą, spaudoj apie tai visiškai nesimatė. Na, o ar K.V.K. galėjo nuspėti ką planuoja daugelis kuopų ir kaip veikia vajininkai, jeigu niekas apie tą darbą nerašė? Suprantama, kad ne! Tą turėjo atlikti kuopų valdybos ir kolonijoms vadovaujanti draugai ir draugės.

Jei pažiūrėsim į ALDLD ir Liaudies Balso vajus ir jų vedimą suderinsime, tai rasime du gryčiai skirtingus dalykus. Laikraščio vajuje matėme kas sąvaitę darbo rezultatus, o organizacijos vajuje jų per kelias sąvaites nesimatė. O kodel taip atsitiko? Mat, kas darbavosi laikraščio vajuje, jautėsi tiesioginiai atsakomingu prieš laikraštį ir davė pranešimus apie jo darbo pasekmes net kelis kartus į sąvaitę, o ALDLD vajuje jau nuo senovės yra įsigyvenęs toks paprotys, kad pasidarbavę draugai vietoj skelbti apie darbo vaisius, laukia susirinkimų. Susirinkimuose atraportuoja apie darbo pasekmes ir dažniausia pasibaigia delnų plojimu draugams bei draugėms už gerą pasidarbavimą. Vėliau kuopos sekretoriai pasiunčia K.V.K. sekretoriui blankas ant kurių pažymi kelis naujus narius, bet kaip ten jie atsirado, kas juos gavo, tai paslaptis. O reikia nepamiršti, kad tokiai procedūrai įvykdyti dažnai ima virš mėnesį laiko. Na, o jeigu vieton laukti kuopų susirinkimų, vajininkai iš savo susirinkimų būtų pranešę į spaudą, būtų išsivyscius kompeticija ir darbo rezultatai būtų buvę kitoki.

Jau tik sąvaitė laiko liko, bet labai pageidautina, kad draugai ir draugės mestumės sparčiau į darbą ir atpildytume tą, kas buvo nepadaryta anksčiau. Ir šis vajus lai bus pamoka kitiems vajams, kad yra žalinga slėpti draugų ir draugių atsiekimus. Turi būt galutinai visiems aišku, kad propaganda ir išjudinimai į darbą gaunasi ne vien iš centralinių komitetų, bet iš plačių apibudinimų, kaip eina darbas atsikirose kolonijose.

M. Guoba
K.V.K. Sekretorius

Pigia Kaina Parsiduoda

batų taisymui mašinos ir visi įrankiai.

Prašau kreiptis asmeniškai kasdien apie 6 val vak., arba laišku, sekančiu antrašu:

K. Kiela
2362 Joachim St.,
Montreal, Que.

Pirmos Gegužės Minėjimas ir Jaunuoliai

Toronto, Ont.—Pirmai Gegužės pripuolant šeštadienį, parodoje galės dalyvauti visi jaunuoliai, nes mokyklos nebus.

Visi Toronto lietuvių jaunuoliai, mergaitės ir berniukai, kviečiami ruoštis dalyvauti organuizuotai. Jaunuolių grupė bus vadovaujama prie vienos vietos. Bus nusamdytas trokas ir dekoruotas tam tikrais pirmos gegužės obalsiais ir jaunesnio amžiaus jaunuoliai jame važiuos. Kiek netilps trokan, suaugesni maršuos rikiuotėje.

Visokių pažiūrų tėvai raginami leisti visus vaikus, o jaunuoliai raginami jau dabar organizuoti didesnius būrelius savo draugų ir atsivesti dalyvauti pirmos gegužės demonstracijoj. Tėvai, negalintieji patys dalyvauti parodoje, gali leisti savo vaikus vienus, nes vaikai bus prižiūrimi ir vadovaujami suaugesnių žmonių.

J. Broga

Montrealiečiai Kels $300 Nac. Organizat. Fondan

ALDLD Montrealo kuopų susirinkimai svarstė nacionalio org anizatoriaus palaikymui fondo kėlimą. 47 kuopa užsidėjo sau pareigą sukelti $150, o 137 kuopa vieningai pasisakė nepasiduoti 45 kuopai, bet pralenkti ją.

Kadangi salių vasariniai fondai jau pastatyti ant reikiamų pamatų, tai nuo dabar ilgi birželio mėnesio pabaigai daugiausia jėgų dėti kėlimui nacionalio organizacinio fondo. Sulyg aldiečių pareiškimų susirinkimuose, tai atrodo, kad montrealiečiai šiame vajuje neatsiliks nuo kitų kolonijų draugų.

Lokalinio organizacinio fondo kėlimas paskutiniu laiku pastatytas taipgi geriau, negu kada pirmiau yra buvęs. Žinoma, sukėlus nac. org. fondą, lokalinio org. fondo kėlimas bus likviduotas, arba pasiliks su daug siauresne atsakomybe.

ALDLD KVK turėtų taipgi pradėti rūpintis šio vajaus vedimu. Nepalikime paskutinėm dienom prieš vajų to vajaus priruošimą. Daugiau turėtų būti ir spaudoje žinių, kaip eina prisiruošimas kitose kolonijose nac. org. fondo kėlimo vajui. Jeigu kitos kolonijos taip ruoštųsi, kaip montrealiečiai, tai vajus būtų pravestas pasekmingai.

Aldietis

IŠ TORONTO LIETUVIŲ KOMITETO LIETUVOJ DEMOKRATIJAI ATSTEIGTI VEIKIMO

Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti kas kart plėčia savo veikimą demokratijos gynimo reikale. Lietuvos reikalams buvo sukelta šiek tiek piniginės paramos. Nemažai buvo išplatinta ir pasiųsta protesto atviručių Lietuvos fašistų vadui A. Smetonai, reikalaujant Lietuvos liaudžiai laisvės. Taipgi greitu laiku bus g a u t i demokratijos gynimo ženklai ir platinami tarpe lietuvių.

Šiandien demokratiškų pažiūrų lietuviams ne tik svarbus Lietuvos klausimas, bet ir Ispanijos žmonių laisvės klausimas. Tą klausimą minimas komitetas ima savo susirinkimuose dienotvarkėn ir jo pasidarbavimu Toronto lietuvių tarpe buvo sukelta 125 doleriai Ispanijos demokratijai ginti. Šiuo laiku komitetas liko aktyvus Ispanijos reikaluos ir išrinko savo atstovą į centralinį Kanados Komitetą Gynimui Ispanijoj Demokratijos. Atstovu išrinktas V. Raila.

Kanados Lyga Prieš Karą ir Fašizmą yra vienintėlė Kanadoj organizacija, kuri suorganizuota iš demokratiniai nusistačiusių žmonių. Į jos veikimą yra įsitraukę nemažai ir progresyvės inteligentijos; ją remia visos darbininkų organizacijos delto, kad ji jungia visokių politinių srovių organizacijas į vieną judėjimą ir veda kovą prieš karą ir fašizmą.

Mūsų komitetas afiliavo į tą organizaciją ir atstovu išrinko A. Frenzelį, kuris lankysis į prieškarinės Lygos susirinkimus. Tad mes stengsimės organizuoti Toronto lietuvių veikimą už taikos ir demokratijos palaikymą Kanadoj ir visam pasaulyje.

Komitetas nutarė sušaukti Toronto lietuvių organizacinį mitingą gegužės 2 dieną, tai yra sekmadieny, 2 valandą po pietų, 6 Denison Ave. Jau senai kaip komitetas veikia, bet dar neturėjo masinio organizacinio mitingo, tad šiame susirinkime komiteto valdyba išduos raportą iš veikimo. Paskui bus diskusijos ir galės patiekti sumanymus kas galėtų būt pataisyta ar pagerinta del bendro veikimo. Kadangi komitetas visais klausimais imasi veikti, tai kyla mintis pakeisti ir komiteto vardą, kad vardas daugiau atitiktų bendram veikimui visais klausimais. Dabar vadinamą Toronto Lietuvių Komitetą Lietuvos Demokratijai Atsteigti pavadinti Toronto Lietuvių Komitetas Taikai ir Demokratijai Ginti. Šis klausimas dar tik mintyse, bet kviečiama visus diskusuoti ir pareikšti savo nuomones.

Komiteto Narys

Pasekmingas Posančaliečių Bazaras

Balandžio 8, 9 ir 10 vakarinės Montrealo miesto dalies lietuviai vadovybėje ALDLD 137 kp. suruošė bazarą, kuris savo pasekmingumu ekonominiai sustiprino vietinį lietuvių progresyvį veikimą.

Bazaro priruošimas daug susitrukdė del įvairių kitų organizacinių darbų, bet paskutinėmis dienomis prieš bazarą smarkiai sukrutus darban keliolikai draugių ir draugų bazaras net netikėtai gerai pavyko. Visas tris bazaro dienas pusėtinas skaičius buvo lankytojų.

Mūsų judėjimo rėmėjai taipgi pasirodė labai gerai. Jie ne tik rėmė bazarą daiktais, bet ir dalyvaudami nepagailėjo, kaip kurie net po kelis dolerius išleisti, kad tik parėmus organizaciją. Aplinkiniai biznieriai taipgi girtinai rėmė, ypatingai d. G. Mačionis, L. Sinkevičius ir dalis kitataučių biznierių. Aldiečiai taipgi labai puikiai pasirodė su dovanomis del bazaro, pažymėtinai: dd. J. Mačiulaitis, P. Valinčienė, E. Blažienė, J. Kukenis, I. Sakalauskas, V. Bunkienė, O. Minotienė, E. Skardžiuvienė, E. Vilkis ir kit. Nepriklausančių mūsų kuopoje rėmėjų tarpe geriausia pasirodė d. Kinderienė.

Bazaro priruošime ir laike bazaro daugiausia pasidarbavo d. P. Valinčienė, E. Skardžiuvienė, A. Kilikevičienė, J. Kukenis, E. Žigaitytė, A. Bulakas, Z. Juozelaitienė ir kit.

Visiems rėmėjams, pasidarbavusiems ir dalyvavusiems bazare, varde ALDLD 137 kuop. reiškiame širdingiausią padėką. Jūs draugai-ės padėjote sustiprinti tą judėjimą, kuris ryžtasi paskleisti kiek galint daugiau darbininkų klasei reikiamo politinio supratimo.

Komiteto Narys

PARĖMĖ ISPANIJOS LIAUDIES KOVOTOJUS

Praeitą rudenį draugas F. V. Bealle iš Cadomin, Albertos, atsikreipė į Kanados Veikiantį Komitetą Ispanijos liaudžiai aukoms rinkti blankų. Šiomis dienomis gavau iš draugo laišką su $10.40 aukų. Ant blankų pasirodo, kad draugas Bealle pats paaukavo vieną dolerį, o likusius surinko iš 34 draugų, daugiausia iš ukrainų ir jugoslavų darbininkų. Draugas laiške pažymi, kad anksčiau negalėjęs aukų parinkti, nes turėję tose anglių mainose gana sunkią kovą su mainų baronais—streiką. Taipgi yra daug darbininkų, kurie turi mažą klasinį supratimą, todel parinkti aukų buvo nelengvas darbas.

Bet nežiūrint tokių sunkių kliūčių, draugas apėjo visus sunkumus ir atliko darbininkišką pareigą, už ką vertas didelės darbininkiškos pagarbos ir gali būt pavyzdžiu kitiems lietuviams, dirbantiems tarp kitataučių darbininkų, kurie sakosi, kad nesant kolonijoje lietuvių, nėra kas ir veikti. Kaip draugo Bealle, taip ir daugelio kitų lietuvių veiksmai įrodo, kad visur galima veikti ir darbininkiškiems reikalams rasti pritarimo, tik reikia įdėti energijos ir darbo. Juk virš dešimts dolerių tai graži materialė pagelba del Ispanijos kovotojų ir 34 aukuotojai, tai susidarė p r i ešfašistiniai nusistačiusių darbininkų visas būrys.

Tai kam vertos nekurių asmenų pasakos, būk lietuviškas darbininkiškas judėjimas Kanadoje nieko nereiškia. Jau daugel kartų darbais buvo įrodyta, kad mūsų draugai, nežiūrint kur jie gyvena, darbininkų klasės ir viso pasaulio laisvės troškėjų naudai pajėgia pasukti ne tik lietuvių didžiumą, bet ir kitų tautų darbininkus. O tas labai daug reiškia. Tad kaip draugas Bealle, taip ir kiti pasidarbavę ir dirbanti tarp kitataučių darbininkų yra verti proletariškos pagarbos.

M. G.

Draugas Čipelis Išvyko Lietuvon

Timmins, Ont.—Balandžio 15 dieną draugas J. Čipelis apleido Timminsą ir išvažiavo į Lietuvą. Nors jis buvo Kanadoj mažai kam žinomas, bet tenką pasakyti, kad buvo susipratęs draugas ir prigulėjo Sūnų ir Dukterų Pašalpinėj Draugijoj. Paskutiniame susirinkime J. Čipelis pareiškė, kad jei sugrįš iš Lietuvos, tai vėl prigulės prie minėtos organizacijos ir dirbs kiek sąlygos leis.

Mes linkim draugui J. Čipeliui susirasti sau draugę ir laimingai sugrįžti į Timminsą, o jei apsigyvens Lietuvoj, tai geros laimės ten gyventi.

SDKLSPD Narys

Sovietų Sąjungos Filminė Drama iš Naujo Gyvenimo

"A GREATER PROMISE"
(BIROBIDJAN)

Rusiškais Diologais su Angliškais Paaiškinimais

Rodoma Garden Teatre, ant College, Netoli Spadina, Toronte.

Rodymas Tęsis iki Sekmadienio Kiekvieną Vakarą Trys Rodymai. Pirmas Rodymas Prasideda 6 Valandą Vakare.

Priedu Rodoma "Happy Youth," Sportininkų Demonstr. Maskvoj.

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Antras Parengimas Timminse

Timmins, Ont.—Balandžio 11 dieną Timminse esanti Sūnų ir Dukterų Draugijos penktoji kuopa, paminėjimui 25 metų šios draugijos sukaktuvių, pas draugus Plioplius suruošė šeimynišką vakarienę.

Laike vakarienės, draugas B. K. trumpais bruožais apibudino šios draugijos biografiją ir nurodė kaip svarbu darbininkams prigulėti prie šios draugijos, kaipo vienos iš stipriausių Kanados lietuvių tarpe iš savišalpos ir apšvietos draugijų.

Kaip matytis, ši draugija yra plačiai prigijus tarp Timminso lietuvių, nes retas kuris prie jos nepriklauso. Jiems, už tokį tinkamą supratimą šios organizacijos svarbos, tenka atiduoti kreditas.

Apie patį parengimą tenka pasakyti, kad buvo labai tvarkingas ir dalyvavo nebloga muzika. Už parengimo suruošimą tenka kreditas parengimų komisijai ir draugėms: Šargalienei, Petrušauskienei ir Kuktienei už pagaminimą skanių valgių. Kiek girdėtis iš draugų Kaušakio, Petrušausko ir draugės Šargalienės, kaipo iš parengimų komisijos narių, tai ir ateityje jie pasidarbuos ir suruoš ką nors naujo. Tai antras toks parengimas Timminse. Pirmas buvo pas draugus Bonikius, tuojau po susiorganizavimo kuopos, irgi gana pasekmingas. Už tai draugams Bonikiams ir Pliopliams tenka didelis ačiū ir tikimasi, kad ir ateityje šie draugai tinkamai kooperuos su mūsų draugija.

Dalyvis

Pranešimas Kanados Darb. Apsigynimo Lygos Nariam

Toronto.—Šiuomi pranešame visiems Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos lietuvių skyriaus nariams, kad sulig atsi buvusio narių susirinkimo kovo 28 dieną vienbalsio nutarimo susivienyti su Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 162 kuopa, skyriaus valdyba susivienijimo klausimą patiekė ALDLD 162 kuopos balandžio 11 dieną įvykusiame narių susirinkime.

Susivienijimo įnešimą nariai su dideliu entuziazmu priėmė ir po apdiskusavimo patiektų susivienijimo sąlygų susirinkimas susivienijimą vienbalsiai užtvirtino sulig pateikto plano, butent:

1. Kanados darbininkų Apsigynimo Lygos nariai dalyvauja pilnateisiais nariais visuose ALDLD 162 kuopos susirinkimuose ir jos tarimuose. Tie KDAL nariai, kurie nori gauti ir ALDLD išleistas knygas, turi apsimokėti pilną ALDLD nario mokestį.

2. Visi gaunami iš KDAL centro atsikreipimai organizacijos reikalais apsvarstomi kuopos susirinkime.

3. Iškolektavimui iš ADAL narių duoklių ir palaikymui ryšių su centru palaikoma komisija iš trijų draugų, būtent J. Viltrakio, J. Barčiaus ir V. Straževičiaus.

Kadangi susivienijimas įvyko ir abiejų organizacijų tapo užtvirtinta, todel atskirų KDAL narių susirinkimų nuo šio pranešimo neįvyks, bet nariai prašomi lankytis ant visų ALDLD 162-ros kuopos susirinkimų. Ir kadangi valdyba ir grupių kapitonai savo pareigas perdavė komisijai, todel jei rasis pas narius kokie reikalai sąryšyj su KDAL veikla, kreipkitės pas virš minėtos komisijos narius ar susirinkime išaiškinimui.

Be to, mes atsikreipiame pas visus narius ir toliau veikti ir remti KDAL moraliai ir finansiniai ir dalyvauti budavojime ALDLD 162 kuopos.

Valdyba:
A. Daukantas, organizatorius.
V. Straževičius, prot. sekretorius.
A. Jurgutaitis, finans. sekretorius.

Balandžio 19, 1937.

Sūnų ir Dukterų Draugija Remia Darbinin. Judėjimą

Toronto, Ont. — Praeitą sekmadienį įvyko Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos pirmos kuopos trimėnesinis susirinkimas. Tarp įvairių draugijos reikalų, per draugą J. Petravičių, kuris yra atstovu Pirmos Gegužės prisiruošimo komitete, buvo pakeltas prisiruošimo prie Pirmosios Gegužės klausimas. Iš draugo raporto paaiškėjo, kad yra smarkiai ruošiamasi prie apvaikščiojimo darbininkų šventės ir tam tikslui prisiruošimo komitetas yra padaręs apie pusketvirto tūkstančio dolerių išlaidų, kurias turi padengti tai idėjai pritariančios organizacijos, todel kreipėsi į susirinkusius imti domėn šį klausimą. Atsikreipimas radó gyvą pritarimą ir po trumpų diskusijų vienbalsiai tapo nutarta paaukuoti iš draugijos iždo penkis dolerius ir parinkti aukų, kurių surinkta aštuoni doleriai. Reiškia prie Pirmosios Gegužės draugija prisidėjo su trylika dolerių.

Tenka pažymėti, kad iš apie pusantro šimto susirinkusių narių jau viešai pradeda reikštis mintis, kad Toronto lietuviams vra gyvas reikalas susirūpinti įsigyjimu nuosavos svetainės. Tas pas daugelį randa pritarimo. Po trumpų diskusijų buvo išrinkta komisija, į kurią įeina draugai: Markauskas, Repšys, Jusaitis, Raila, Kutis, Marcinkevičius ir Grusas. Jie stengsis sužinoti visas budavojimo sąlygas ir jei leis galimybės išdirbę planus patieks draugijos susirinkime.

Tenka pažymėti, kad kuopos valdybos nutarimu, šiame susirinkime pradėta vykdyti konstitucijoje nustatytas tvarkos paragrafas, sulig kurio neatsiklausęs pirmininko narys neprivalo apleisti susirinkimą. Tas bus vykdoma ir ateityje.

Draugijos Narys

Kodel Šv. Kazimiero Paš. D-ja Atsilieka Augime

Šv. Kazimiero Pašalp i n ė Draugija yra viena iš seniausių Montreale lietuvių draugijų. Keli mėnesiai atgal prie jos prisijungė Šv. Jono Pašalpinė Draugija. Dabar ši draugija turi apie 150 narių. Jos augimas per keletą paskutinių metų sustojęs. Kas tame kaltas, tik dabar pradeda susirinkimuose kelti tą klausimą diskusavimui.

Balandžio 11 d. įvykusiame mūsų draugijos narių mėn. susirinkime pirmininkas, kalbėdamas draugijos reikalais, man atrodo, teisingai pareiškė, kad mūsų draugijos konstitucija, rašyta prieš 30 metų, neatsako šių dienų draugijų reikalams. Bet kartu labai neigiamą receptą dalinai užgyrė, kad koks tai kliubo šermonas jam sakęs, kad mūsų draugijoje esą septyni blogi nariai, kuriuos reikalinga prašalinti. Na, ar toks pirmininko išsitarimas prisideda prie draugijos tvirtinimo? Tai ant juoko statymas savęs ir visų draugijos narių. Sulyg jo, tai visi nariai, tartum, neturėtų jokio supratimo, kad pirmininkas ima intrukcijas iš kokio tai šermono. Ar nebūtų geriau, kad pirmininkas imtųsi vadovauti diskusijoms imdamas patyrimą iš kitų pašalpinių draugijų, kurios taip sparčiai auga. Bus geriau, jei visi nariai imsimės diskusuoti ir atrasime priežastis neaugimo mūsų draugijos.

Asmeniniai, aš manau, kad mūsų draugija nevestų tokią užsidariusią taktiką. Žiūrėkime, kitos Kanados lietuvių pašalpinės draugijos, kaip tai: Toronte Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija, Montrealo Liet. Sūnų ir Dukterų P. D-ja, arba D. L. K. Vyt. Neprig. Kl. Pašalpinė Draugija, kurios kas metai paauga po 50-100 ar net ir 200 narių, o mes vis ant vietos. Minimų draugijų augimas matomai daug priklauso ir nuo to, kad jos savo susirinkimuose diskusuoja savo draugijos augimo reikalus, kad jos dalyvauja darbo žmonių kovų rėmime, kaip tai: Lietuvos liaudies gynimo kongrese, Ispanijos liaudies rėmime, kovoje prieš fašizmą, streikuojančių darbininkų rėmime ir kit. Jos visur dalyvaudamos išsigarsina ir atkreipia lietuvių darbininkų akis į save. Ar mums nereiktų tas praktikuoti? Pagalvokime!

Taipgi neina draugijos sveikaton ir tas, kad į kvietimus dalyvauti kartu su kitomis lietuvių draugijomis nieko neatsako, kaip tai kada buvome kviesti bendram Ispanijos klausimu šaukiamam mitinge dalyvauti, bet perskaitytas laiškas buvo nesvarstytas, atmestas, o kada narys per spaudą pakritikavo tokį žygį, tai sekretorius užsigina, kad tokio laiško neskaitęs. Pamąstykime, kokia gali nuomonė pasiskleisti apie draugiją tame mitinge, kur buvo draugijos nariai kviečiami, o draugija jokio atsakymo į tai nedavus. Taip lygiai buvo ir su Lietuvos Liaudžiai Ginti Kongresan kvietimu. Ar nebūtų verta pakeisti kitą taktiką su kvietimais ir dalyvavimais visuomeniniame veikime?

Pabandykime pasvarstyti savo susirinkimuose mūsų nusenusios konstitucijos pakeitimą pritaikant prie šių dienų gyvenimo apystovų, panagrinėkime virš pakeltus klausimus, o tuomet gal nebus ir mums retenybė gauti naujas narys draugijon ir draugijos fondai nereiks balansuoti su didesnėm išlaidom, kaip kad pereito susirinkimo raportas rodė, kad įplaukė $101, o išlaidų $147, o taipgi greičiausia nereiks vadovautis kieno nors išgalvojimais, kiek narių yra "no good" mūsų draugijoje, gi vietoj to mes skaitysime visus narius gerais ir prie jų prisidės daugiau naujų mūsų brolių lietuvių.

Senelis Nar.

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Sovietų Sąjungos "Čaplinas"

V. L. Zuskin, kuris sovietų filmoj, "Didesnis Prižadas," lošia kaip Pinya, žmogus ieškąs lengvo gyvenimo. "Didesnis Prižadas" filma vaizduoja žydų autonominės respublikos Birobidžan žmonių gyvenimą. Labai įdomi filma. Dabar rodoma Garden teatre, ant College, netoli Spadina Ave., Toronte. Žiūrėkite atskirame skelbime.

Ką Vaizduoja Sovietų Filma "Greater Promise"

Vyriausiu charakteriu naujausioj Sovietų Sąjungos filmoj, "Greater Promise" (Didesnis Prižadas), yra **Pinya,** juokdarys, kuriam labai nesiseka. Jis nori tapti turtingu, bet visuomet susiduria su naujos socialės tvarkos skerspainėmis, kurios sutrukdo jo siekius.

Vietoj to, kad stoti kartu su darbininkais ir budavoti socializmą, jis leidžia laiką ieškodamas aukso ir galų gale suranda, jo manymu, labai brangų metalą. Čia vėl, vietoj to metalo, jis pradeda galvoti apie suradimą didelio fabriko ir tapimą petnešų karalium. Bet tuo laiku, kada jis žodžiais pieša savo ateitį ir rankas tiesia apglėbimui savo "karalystės," jo kelnės nusmunka labai žemai ir sugadina visas jo svajones.

Norintieji pamatyti, kaip juokingai gyvena tie, kurie nori gyventi senų, kapitalistiniu būdu, verta pamatyti "Didesnis Prižadas" filmą, kuri rodoma Garden teatre.

Kas Naujo Montreale

Pastaruoju laiku vietinė policija ėmė smarkiai persekioti mažuosius gemblerius. Kortožnikai ir įvairūs "reisininkai" labiausia spaudžiami. Tas gerai, tik kažin kodel didieji sukčiai ir gembleriai, sulindę į valdiškas įstaigas ir bankas, neliečiami. Jie džiaugiasi pilniausia laisve ir džiaugsis, kol darbininkai, paėmę valdžią į savo rankas, šluos juos lauk.

Bedarbių padėtis laipsniškai blogėja, nors sakoma, kad ekonominė padėtis pagerėjus. Tiesa, kai kurios šapos ima smarkiau dirbti, bet kadangi darbininkams algos nėra pakeltos, o maistas labai pabrango, tai ne tik bedarbiams, bet ir dirbantiems reikia veržti kelnių diržus tvirčiau, arba organizuotis ir stot kovon už savo būvio pagerinimą. Tik didiesiems kapitalistams "happy days are again."

Blogiausia bedarbiams. Seniau daugelis bedarbių maitindavosi maistu, surinktu iš sąšlavų (dumpo). Rytais jie būdavo vaikšto tarpugatviais apie didžiuosius budinkus ir renka visokius popiergalius ar ryzus, sykiu ir rastą duonos šmotą ar ką kitą, išmestą su sąšlavų viedru, pasiimdavo. Tą darydavo labiausia dienomis, kada sąšlavas veža. Tada jų daugiausia susirinkdavo. Įvairių tautybių ir įvairaus amžiaus. Bet dabar jiems tas "biznis" tapo suvaržytas ir iš kiekvieno tokio "biznieriaus" pareikalauja laisnio. Be laisnio visus areštuoja, ir taip per paskutines 4 savaites areštuota tokių bedarbių "biznierių" virš 100 asmenų. Visi nubausti nuo 5 iki 10 dolerių pabaudos. Miesto ponai sakosi norį sumažinti valkatų skaičių. Tai štai kokia fašistinės programos dalis, liečianti bedarbių reikalus.

Pavasariui atėjus, miesto gatvės paliko pilnos purvo ir smėlio, nes miesto valytojai nemato reikalo gatves valyti. Vietinėj, anglų, spaudoj tuo reikalu reiškiama daug nepasitenkinimo.

B.

Vienoj aludėj Detroite aną dieną nusinuodijo du žmonės begerdami degtinę. Paaiškėjo, kad mirtis įvyko del patarnautojo apsirikimo, kuris vietoj džindžirėlio padavė tokioj pat bonkoj esančią bufetui kvarbuoti palitūrą. Ja atsimiešę degtine abu žmonės greitai mirė. Išanalizavus gėralo sudėtį, chemistai prirodė, kad jie įgėrė tiek nuodų, su kuriais galima nunuodyti trisdešimtį žmonių.

PRANEŠIMAI

TORONTO, ONT.

Balandžio 25 dieną, sekmadienį, 6 Denison Ave., bus perstatoma 4-rių veiksmų komedija

"Avinėlis Nekaltasis"

Šios komedijos del vienos lošėjos susirgimo negalėjome pabaigti vaidinti. O ši komedija yra įdomi ir juokinga, visi nori ją antrą kartą pamatyti iki galui, todel vaidinsime antrą sykį.

Kviečiame visus atsilankyti.

Pradžia 8 val. vakare punktualiai.

Sūnų ir Dukterų K.L.S.P.D. Parengimo Komisija

TORONTO, ONT.

Šiuomi pranešame, kad ILG WU lietuvių skyriaus susirinkimas įvyks 23 dieną balandžio, penktadienį, 8 valandą vakare, unijų name—Labor Lyceum.

Šiame susirinkime organizatorius praneš apie unijos darbuotę ir sukniasiuvių kovas Montreale. Taipgi bus renkama valdyba sekantiems metams. Pasistengkite škaitlingai dalyvauti.

Valdyba

TORONTO, ONT.

Sekmadienį, balandžio 25 d., 2 val. po pietų, šaukiamas AL DLD 162 kuopos Moterų Sekcijos susirinkimas, 6 Denison Ave.

Kviečiamos visos draugės atsilankyti.

Komitetas

MONTREAL, QUE.

ALDLD 137 kp. Moterų Skyrius ruošia

Parengimą

sekmadienį, balandžia (April) 25 d., 5 val. vakare, salėje, 01234 Charlevoix Str.

Bus perstatoma vienveiksminė pjesa

Susitikimas

Taipgi bus ir įvairių kitų pamarginimų. Visus kviečiame dalyvauti.

Įžanga laisva.

Komitetas

MONTREAL, QUE.

Jau pora mėnesių montrealiečiai rūpestingai ruošlasi perstatymui įdomaus, turiningo veikalo keturių veiksmų dramos "Požemiuose." Šitas istoriškas montrealiečių veikalas bus perstatytas gegužės mėn. 9 d., Romėnų salėje, kampas Iberville ir Rachel Str.

Visus Montrealo lietuvius prašome ruoštis tamę parengime dalyvauti. Nes tai didelė retenybė montrealiečiams pamatyti tokį veikalą scenoje. Mūsų menininkai stropiai ruošiasi pavyzdingai užbaigti šį salėse parengimų sezoną.

L. B. Korespondentas

Pašalpinės Draugijos Lapas Liaudies Balse

Sekantis Liaudies Balso numeris, 29 d. balandžio laidos, išeis 4 lapų. Vienas lapas bus pašvęstas Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 metų jubiliejiniam paminėjimui. Jame bus rašoma apie tos draugijos susitvėrimą, jos veikimą ir augimą, tilps paveikslai toje draugijoje veikiančių asmenų.

Kuopos, kurios dar neprisiuntėt aprašymo iš jūsų kuopos gyvavimo, dar galite greit pasiųsti tiesioginiai Liaudies Balso adresu. Taipgi ir paveikslus skubiai prisiųskite patalpinimui draugijos jubiliejinėj laidoj.

Draugijos nariai, kurie nesate Liaudies Balso prenumeratoriais, galite reikalauti pasiųsti jums tą jubiliejinį numerį. Jo atspausdinsime didesnį skaičių ekzempliorių. Kuopos galite užsisakyti platinimui, panaudojant tą numerį gavimui daugiau narių į draugiją.

Pasiuntimui laikraščio prisiųskite 5 c. pašto ženklais.

Paminėjo Už Laisvę Kovotojų Šimtmeť. Sukaktuves

Toronto.—Komunistų Partijos pastangomis praeitą sekmadienį Massey Hall buvo suruoštas paminėjimas šimtmetinių sukaktuvių pirmiems už Kanados žmonių laisvę kovotojams. Susirinkime kalbėjo profesorius Ryerson, Kvebeco provincijos Komunistų Partijos sekretorius ir ainis 1837 metų revoliucionieriaus.

D r a ugas Ryerson išdėstė prieš šimtą metų buvusias kovas Kvebeko provincijoje, tais laikais vadinamoj žemojoj Kanadoj, o Kanados Komunistų Partijos generalis sekretorius draugas Tim Buck nušvietė kovas Toronto apylinkėj, tais laikais vadinamoj aukštutinėj Kanadoj.

Abu draugu prirodė istoriniais užrašais, kaip buvo persekiojami anų laikų revoliucionieriai ir jų kovos tikslai. Tais laikais šioje apylinkėje, kur dabar randasi du beveik milijoniniai miestai ir daugelis kitų miestų ir miestelių su stambiaja pramone, viešpatavo iš Anglijos ir Francijos atvykę įvairūs lordai. Jie buvo pagrobę milžiniškus geriausios žemės plotus ir juos valdė pagelba taip vadinamo "šeimyninio kompakto." Tai buvo savotiškas parazitinis įstatymas, duodantis teises tik tų žemvaldžių giminei, o dirbančiąsias mases paliekant be žemės kaipo vergus pas savo ponus. Kas įdomiausia, kad kur dabar randasi veik milijoninis Toronto miestas, prieš šimtą metų buvo mažas miestelis tik su keliais tūkstančiais gyventojų. Tačiau ir tie badavo. Ir štai Toronto apylinkėj išaugo didelis revoliucionierius Mackenzie, o Kvebeko provincijoj Papineu. Jie vedė vergus į sukilimą prieš "šeimyninį kompaktą," kad valstiečiai gautų žemės, ir už demokratines teises. Kova buvo gana sunki, daug Toronte ir kitose vietose buvo pakartų žmonių už sukilimą, patys revoliucijos vadai buvo apšaukti užsienio agitatoriais ir gaudomi. Bet pagaliau revoliucija nugalėjo "šeimyninį kompaktą," žmonės gavo žemės ir pilietiškas teises, nuo tada šiam geros žemės sklype per trisdešimts metų išaugo miestai, atsirado geležinkeliai, fabrikai ir pradėjo augti naujas pasaulis. Jeigu nebūtų buvus nugalėta parazitinių šeimynų sąjunga, jokiu būdu nebūtų čionai išaugus šiandieninė kultūra.

Apie Mackenzie ir Papineu šiandien labai gerai atsiliepia ir buržuaziniai literatai, visi pripažįsta, kad tie du vyrai pasuko Kanadą į progresą. Bet prieš juos naudotas persekiojimas nei kiek nesiskiria nuo šiandieninių revoliucionierių persekiojimo. Istoriniuos užrašuos stovi tuometinė prieš juos išlieta pagieža. Svarbiausia jie buvo perstatomi "jankių" agentais, mat tuometiniai reakcionieriai labai neapkentė Suvienytų Valstijų laisvų žmonių. Kas įdomiausia, kad praslinkus šimtui metų dabartiniai revoliucionieriai irgi vadinami užsieniniais agentais. Pirmiau vadindavo Maskvos agentais, o sukakus lygiai šimtmečiui vėl Kanados reakcionieriai išsižioję rėkia prieš Komitetą Industriniam Organizavimui, kaipo prieš užsieninę propagandą. Vietoj "šeimyninio kompakto" atsirado finansinis kapitalas, įleidęs savo šaknis į visą industriją ir vedąs prieš organizuojančius žmones tokią pat melagingą propagandą ir pagiežą, kaip kad vedė prieš šimtą metų.

Draugas Tim Buck nurodė, kad ir tais laikais buvo tokių revoliucijos pardavikų, kaip kad šiandieninis demokratijos pardavikas Hepburnas: "Jis pasiekė galios būdamas užsikabinęs ant demokratiškos nugaros, bet dabar jo tikslas tenai įsistiprinti ir kontroliuoti pinigų maišus," sako Tim Buck.

"Paskaitykite jo kalbas atskirų mokyklų klausimu! Paskaitykite kaip jis garbina kulig a n izmą už apsiginklavimą štangomis ir sumušimą Sarnioj streikierių. Kas stovi jo mintyse? Jis mėgina prisigerinti Globe and Maill savininkui milijonieriui, kuris turi nuosavas mainas."

Ant pabaigos draugas Tim Buck nurodė, kad darbininkai turi būt atsargūs su Hepburnu. Tačiau pažymėjo, kad nežiūrint kaip tas kapitalistų tarnas bijosi darbininkų laimėjimo, jie vistiek laimės kaip kad laimėjo prieš šimtą metų buvusieji revoliucionieriai.

Dalyvavęs

PRASIDĖJO SĖJOS DARBAI

Iki kovo 22 dienai jau buvo pranešta, kad Azovo ir Juodųjų jūrų apylinkėj jau prasidėjo sėjos darbai. Jau buvo užsėta 4,845 žemės akrai, 10,200 akrų išakėta ir 2,300 išarta. Taipgi pietinėj Ukrainoj ir Ordžonikidze teritorijoj buvo sėjamos avižos.

Žinios iš Sovietų Sąjungos

21 MILIJONAS NARIŲ ĮVAIRIOSE AMATŲ UNIJOSE

Kaip kas sako, kad Sovietų Sąjungos darbininkai neturi jokios laisvės. Tam geras atsakymas tenai esančios milžiniškos unijos. Sulyg Moscow News žiavinių, dabar visoje Sovietų Sąjungoje yra virš 21 milijono organizuotų darbininkų į amatines unijas. Žemiau pasisako unijos tikslai:

Sovietų Sąjungos 163 amatų unijos turi 8 bilijonus rublių sudėję į socialės apdraudos fondą, turi 5,585 skaityklas su 35 milijonais knygų, 1,012 gymnaziumų, 4,487 atletikai laukus, 378 stadiumus įvairiems sporto dalykams atlikti. Sveikatos patalsymo reikalams turi 170 sanatorijų ir 443 poilsio namus. Per 1936 metus 1,751,000 buvo pasiųsta į poilsio namus ir 261,000 į sanatorijas. Unijų tikslas ranka rankon dirbti, kad šias kultūrines ir socialines įstaigas išplėsti kiek tik leidžia sąlygos.

Unijos tvarkosi šiokiu būdu: kiekvienam fabrike ir dirbtuvėj visiems darbininkams balsuojant išrenkami dirbtuvių komitetai, distriktų komitetai, provincijų ir teritorijų komitetai, kurie susiriša į Visasąjunginę Amatų Unijų Tarybą. Vien tik fabrikuose yra 180,000 lokalinių komitetų, kuriuose yra 450,000 organizatorių, 400,000 socialinei apdraudai agentų ir virš 800,000 darbininkų, dalyvaujančių unijų kontrolėj ir darbe.

Unijos nustato darbo planus ir su dirbtuvių administracijomis apdiskusuoja ir nustato visų darbininkų algas. Tokiu būdu Sovietų Sąjungoje unijizmas su vis nėra tuo, kokiu jis yra kapitalistinėse šalyse. Kapitalistinėse šalyse unijos nėra konstruktyvine pajėga, bet tik būdas atsiginti nuo begėdiško išnaudojimo. O Sovietų Sąjungoje unijos yra valstybės konstruktyvinis pagrindas: vietoj vesti kovą su išnaudotojais, jos kelia visos šalies produkciją ir didina savo pajamas.

Nėra šalies, kurioj būtų toks milžiniškas unijistų skaičius ir tiek asmenų dalyvautų unijų organizavime. Visi unijų komitetai nuo mažiausio iki didžiausiam išrenkami viešuose mitinguose, konferencijose ir kongresuose.

Asmeniniai Lydimos

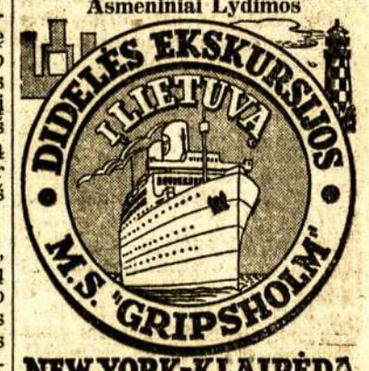

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ

Kas gali būti malonesnio kelionėje. kaip įsėdus į laivą New Yorke išlipti iš to paties laivo

KLAIPĖDOJ

Tokią kelionę turėsite vykdami

1937 m. gegužės 29 d.
Iš New Yorko į Klaipėdą
Laivo nemainant

Antra ekskursija išplauks

LIEPOS—JULY 2 D.

Iš Gothenburgo geležinkeliu per Švediją apie 7 valandas į Kalmarą. Iš Kalmaro, 1934 m. statytu garlaiviu Marieholm apie 18 valandų į Klaipėdą.

EKSKURSIJAS UŽGYRĖ LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Ekskursijų brošiūrėlė ir informacijos suteikiamos nemokamai, taipgi parduodamos laivakortės pas visus mūsų agentus, arba Š. A. L. raštinėse.

KITI IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO
DROTTNINGHOLM, .. Bal. 17,
GRIPSHOLM ..... Gegužės 1
DROTTNINGHOLM Geguž. 15
KUNGSHOLM ..... Birželio 5

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley St., Montreal, Que.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 Metų

JUBILIEJUS

Balandžio 30 Dieną, Penktadienį

TEMPLE TEATRE, 300 BATHURST STREET

Bus Perstatoma

VALDOVO SŪNUS

Lyrinė Keturių Veiksmų Istorinė Tragiška Drama

Šios dramos perstatymas bus naujienybė Toronto lietuviams. Mūsų draugijos parengimuos dar pirmą sykį statoma istorinė drama.
Pasistengkite tikietus įsigyti iš anksto, nes iš anksto perkant pigiau
Pradžia 8 valandą vakare. Užkviečiame visus.

Jubiliejinis Komitetas

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris